

**UCHWAŁA NR XLIX/670/2022
RADY MIASTA KALISZA**

z dnia 3 lutego 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 713 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.) i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwała się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Kalisza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą od 1 stycznia 2022 r.

Wiceprzewodniczący

Rady Miasta Kalisza

/.../

Mirosław Gabrysiak

Załącznik do uchwały Nr XLIX/670/2022
Rady Miasta Kalisza
z dnia 3 lutego 2022 r.

**MIEJSKI PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2022-2023**

SPIS TREŚCI

I. Wstęp

II. Diagnoza problemów alkoholowych.

1. Rynek napojów alkoholowych.
2. Szkody zdrowotne i społeczne u osób uzależnionych i nadużywających alkoholu.
3. Zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy w rodzinie.
4. Picie alkoholu przez dzieci i młodzież.
5. Działania instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

III. Diagnoza problemów narkotykowych.

1. Szkody zdrowotne i społeczne wynikające z używania szkodliwego i uzależnienia od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz NSP (Nowych Substancji Psychoaktywnych).
2. Zaburzenia życia rodzinnego wywołane używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz NSP.
3. Używanie narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP przez dzieci i młodzież.
4. Działania instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów narkomanii.
5. Ubóstwo i wykluczenie społeczne osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP oraz ich rodzin.

IV. Diagnoza problemów wynikających z uzależnienia od zachowań (uzależnień behawioralnych).

1. Szkody zdrowotne i społeczne wynikające z uzależnienia od zachowań (uzależnienia behawioralne).
2. Uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży.
3. Działania instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów uzależnień behawioralnych.

V. Zasoby.

VI. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021–2025 – wykaz działań dla jednostek samorządu terytorialnego służących realizacji celu operacyjnego 2: Profilaktyka uzależnień.

VII. Zadania własne Miasta w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2022–2023 – harmonogram realizacji zadań

PROBLEM I Szkody zdrowotne i społeczne wynikające ze spożywania alkoholu.

PROBLEM II Zaburzenia życia rodzinnego w związku z alkoholem.

PROBLEM III Picie alkoholu przez dzieci i młodzież.

PROBLEM IV Stopień aktywności i współpracy organizacji i instytucji w podejmowaniu działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

PROBLEM V Naruszanie prawa na rynku alkoholowym.

VIII. Zadania własne Miasta w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych na lata 2022-2023 – harmonogram realizacji zadań.

PROBLEM I Szkody zdrowotne i społeczne spowodowane używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP.

PROBLEM II Zaburzenia życia rodzinnego wywołane używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP.

PROBLEM III Używanie narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP przez dzieci i młodzież.

PROBLEM IV Aktywność oraz współpraca organizacji, instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych w podejmowaniu działań na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych.

PROBLEM V Ubóstwo i wykluczenie społeczne osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP oraz ich rodzin.

IX. Zadania własne Miasta w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień behawioralnych na lata 2022-2023 – harmonogram realizacji zadań.

PROBLEM I Szkody zdrowotne i społeczne wynikające z uzależnień behawioralnych.

PROBLEM II Zaburzenia życia rodzinnego wynikające z uzależnień behawioralnych.

PROBLEM III Uzależnienia behawioralne w tym wśród dzieci i młodzież.

X. Zasady finansowania i realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

1. Zasady finansowania zadań.
2. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kaliszu.
3. Zasady realizacji Programu.

I. Wstęp

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, a w szczególności poprzez: działalność wychowawczą i informacyjną, ograniczanie dostępności alkoholu i narkotyków, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania środków psychoaktywnych i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Wszystkie działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych należą do zadań własnych gminy. Zadania te są realizowane w postaci programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022–2023 r. wynika ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016–2025. Uwzględnia on również zadania służące realizacji celu operacyjnego 2: Profilaktyka uzależnień, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021–2025.

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu.

Cele i zadania określone w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022–2023 są spójne z Narodowym Programem Zdrowia i będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062).

II. Diagnoza problemów alkoholowych.

1. Rynek napojów alkoholowych.

Podejmowane działania w zakresie ograniczenia dostępności napojów alkoholowych i zmniejszenia rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym:

1/ Dostępność napojów alkoholowych.

W odniesieniu do alkoholu wyróżnia się dwie formy dostępności:

- dostępność ekonomiczna – relacja między ceną alkoholu a dochodami potencjalnych konsumentów. Na cenę w dużej mierze wpływa wartość podatku akcyzowego, który jest ustalany na poziomie centralnym. Wyniki badań potwierdzają, że popyt na alkohol rośnie wraz ze spadkiem ceny, natomiast maleje, kiedy ceny rosną (Moskalewicz, Sierosławski, 2005).
- dostępność fizyczna – gęstość sieci punktów sprzedaży alkoholu modyfikowana realną możliwością jego zakupu (Moskalewicz, Sierosławski, Dąbrowska, 2005).

tab. liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Kaliszu

	2021	2020	2019
Liczba punktów sprzedaży - sklepy	204	206	207

Liczba punktów sprzedaży – lokale gastronomiczne	91	99	102
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu	234	242	244

tab. ilość mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych

	2021	2020	2019
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	295	305	309
Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży	317	325	325

2/ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada w art. 12 ust. 1 i ust. 3 obowiązek ustalenia przez radę gminy w drodze uchwały maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Regulacje te zgodnie z art. 1 i 2 ustawy mają służyć między innymi ograniczeniu dostępności alkoholu.

Uchwałą Nr XXXI/448/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 października 2020 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży tych napojów na terenie Miasta Kalisza została ustalona:

- maksymalna liczba 310 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo, w tym przeznaczonych do spożycia: poza miejscem sprzedaży – 210 zezwoleń, w miejscu sprzedaży – 100 zezwoleń.
- maksymalna liczba 290 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), w tym przeznaczonych do spożycia: poza miejscem sprzedaży – 210 zezwoleń, w miejscu sprzedaży – 80 zezwoleń.
- maksymalna liczba 265 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu, w tym przeznaczonych do spożycia: poza miejscem sprzedaży – 200 zezwoleń, w miejscu sprzedaży – 65 zezwoleń.

Powyższa ilość jest wynikiem analizy poziomu wykorzystania wcześniej obowiązującego na terenie Miasta Kalisza limitu zezwoleń oraz liczby mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych. Zmniejszeniu uległa maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z 920 zezwoleń na 865. Jednocześnie określona maksymalna liczba zezwoleń jest zróżnicowana w zależności od rodzaju napojów alkoholowych pod kątem ograniczenia dostępności do napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu.

tab. ilość zezwoleń wydanych na sprzedaż napojów alkoholowych.

	Ilość wydanych zezwoleń ogółem	Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkohol. przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkohol. przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży
2021	224	117	107
2020	200	118	82
2019	314	143	171

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod koniec 2021 r. pracując nad diagnozą problemów alkoholowych w Kaliszu, dokonała analizy poziomu wykorzystania

obowiązującego na terenie Miasta Kalisza limitu zezwoleń oraz liczby mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych. Ustalono, że nie jest zasadna zmiana aktualnie obowiązującej uchwały zarówno w zakresie maksymalnej liczby zezwoleń, usytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych, jak również wprowadzania ograniczeń godzinowych sprzedaży napojów alkoholowych.

3/ Wygaśnięcia zezwoleń z tytułu niedokonania opłaty w ustawowym terminie lub niezłożenia oświadczenia oraz cofnięcia zezwoleń w związku z naruszeniem art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dot. sprzedaży alkoholu niepełnoletnim.

tab. cofnięcie zezwoleń z tytułu nieprzestrzegania warunków sprzedaży w związku z naruszeniem art. 15 ustawy dot. sprzedaży alkoholu niepełnoletnim oraz wygaszenie zezwoleń z powodu nieterminowej opłaty za korzystanie z zezwoleń.

	2021	2020	2019
Ilość decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia	1 (nieprawomocna)	0	2
Ilość decyzji wygaszających zezwolenia – nieterminowa opłata	2	1	1

4/ Kontrola placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.

W 2021 r. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła w Kaliszu kontrolę 34 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Kontrole były realizowane zgodnie z Zarządzeniem Nr 101/2019 z dnia 22 lutego 2019 r. Prezydenta Miasta Kalisza w sprawie ustalenia procedury kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z późn. zm.

tab. kontrole podmiotów posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz działania profilaktyczno-edukacyjne

	2021	2020	2019
Ilość kontroli	33 kontrole planowane 1 kontrola interwencyjna 1 - sprawdzenie lokalizacji punktu	21 kontroli planowanych 1 kontrola interwencyjna 4 - sprawdzenie lokalizacji punktu	44 kontrole planowane 4 - sprawdzenie lokalizacji punktu
Akcje profilaktyczne i profilaktyczno - edukacyjne	205 szkoleń w punktach sprzedaży alkoholu metodą „Tajnego klienta” dot. sprzedaży alkoholu nieletnim	Podczas kontroli planowanych członkowie zespołów kontrolnych przekazywali sprzedawcom materiały profilaktyczno - edukacyjne	Akcja profilaktyczno – edukacyjna w 60 sklepach w ramach projektu „Bezpieczne życie w Kaliszu – od juniora do seniora”

Przedmiotem kontroli realizowanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych było przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi, stosownie do postanowień ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

- a) przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi zawartych w ustawie tj. zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom do lat 18, osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości oraz na kredyt lub pod zastaw,
- b) przypadki zakłócania porządku publicznego w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych przez daną placówkę,

- c) wprowadzanie do sprzedaży napojów alkoholowych pochodzących z nielegalnych źródeł,
- d) przestrzeganie warunków określonych w zezwoleniu na sprzedaż napojów alkoholowych:
  - posiadanie aktualnego zezwolenia na obrót napojami alkoholowymi, wniesienie stosownej opłaty,
  - posiadanie tytułu prawnego do korzystania z lokalu stanowiącego punkt sprzedaży,
  - zmiany stanu faktycznego i prawnego w stosunku do danych zawartych w zezwoleniu,
  - zaopatrywanie się w napoje alkoholowe u producentów i przedsiębiorców posiadających odpowiednie zezwolenie na sprzedaż hurtową napojów alkoholowych,
  - przestrzeganie przepisów dot. reklamy i promocji napojów alkoholowych,
  - realizacja obowiązku umieszczania informacji o szkodliwości spożywania alkoholu,
  - przestrzeganie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach do tego nieuprawnionych,
- e) kontrola wiarygodności składanych przez przedsiębiorcę oświadczeń o wysokości obrotu napojami alkoholowymi (wydruk z kasy fiskalnej lub systemu komputerowego).

Główne uchybienia wynikające z przeprowadzonych kontroli to: brak książki kontroli i wywieszek o szkodliwości alkoholu (do uzupełnienia), niezgodność danych w złożonych oświadczeniach o wartości sprzedaży napojów alkoholowych z wydrukami z kas fiskalnych (w szczególności postępowania administracyjne). W dwóch przypadkach w punktach stwierdzono niezgodną z prawem reklamę - została usunięta.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2021 r. zaopiniowała 54 wnioski o zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji z uchwałą Nr XXXI/448/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 października 2020 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży tych napojów na terenie Miasta Kalisza (z późn. zm.) - o 12 wniosków mniej w porównaniu z rokiem 2020. Spadek ilości wniosków może być związany z pandemią i likwidacją punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

5/ Tajny Klient - „Sprawdzone Skuteczne Szkolenie Sprzedawców”

Szkolenie to było realizowane w Kaliszu w terminie od 23.08. do 31.12.2021 (bezpłatnie) przez Fundację Centrum Działań Profilaktycznych z Wieliczki (zadanie jest współfinansowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego).

"Tajny klient" to program profilaktyczno-edukacyjny nakierowany na zmianę zachowań wśród sprzedawców alkoholu, którzy potencjalnie mogliby naruszyć prawo w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieuprawnionym – w szczególności dzieciom, młodzieży oraz osobom nietrzeźwym. Głównym celem badania było sprawdzenie, czy sprzedawca poprosi „Tajemniczego klienta” (wyglądającego na osobę niepełnoletnią), który chce kupić alkohol o dokument potwierdzający jego pełnoletność. Realizowany był w trzech etapach:

- pierwszy etap miał na celu zapobieganie sytuacjom, w których sprzedawca podałyby alkohol osobie wyglądającej na nieletnią bez wezwania do wcześniejszego okazania dowodu tożsamości i osobie udającej osobę nietrzeźwą. W sklepach, w których sprzedano alkohol "tajemniczemu klientowi" było realizowane szkolenie bezpośrednio w miejsce sprzedaży.
- drugi etap to ponowna wizyta (po ok. 3-4 tygodniach) w sklepach z nowym "tajemniczym klientem". Takie działania pozwoliło na wyodrębnienie grupy, która najczęściej łamie przepisy.
- trzeci etap to sprawdzenie skuteczności oddziaływania programu na sprzedawców. Po drugim "zakupie kontrolowanym" otrzymane dane zostały porównane z pierwszym badaniem. Punkty,

które chciały sprzedać 2-krotnie alkohol audytorowi dostały dodatkowe materiały szkoleniowe oraz zaproszenie na szkolenie online. Szkolenie trwało dwie godziny i dotyczyło odpowiedzialnej sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Podsumowanie

Badanie było realizowane w II turach w 205 losowo wybranych punktach sprzedaży napojów alkoholowych. W pierwszym etapie audytu w 62% punktów poproszono o dowód tożsamości, a w 38% nie, natomiast w drugim etapie audytu sytuacja uległa poprawie i w 73% punktów odmówiono sprzedaży alkoholu tajemniczemu klientowi i poproszono o potwierdzenie pełnoletności. W województwie wielkopolskim Miasto Kalisz jest na drugim miejscu pod względem ilości sklepów, w których poproszono o dowód tożsamości.

Przepisy jednoznacznie określają, że każda osoba sprzedająca alkohol w Polsce ma obowiązek – w przypadku wątpliwości, co do pełnoletności nabywcy – zażądać potwierdzenia wieku poprzez dowód tożsamości.

Wymiernym rezultatem realizacji zadania było przeszkolenie sprzedawców. Wszystkie punkty otrzymały stosowne materiały szkoleniowe i certyfikaty. W trakcie tego terenowego szkolenia trenerzy zwracali również uwagę na obecność tabliczek dotyczących zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim oraz na reklamy alkoholu.

Uzyskany materiał w wyniku powyższego badania posłuży do tworzenia analizy ryzyka na potrzeby planowanych kontroli realizowanych przez MKRPA.

6/ Straż Miejska Kalisza – działania interwencyjne dotyczące przestrzegania prawa w zakresie spożywania alkoholu w miejscach publicznych oraz zakłócania porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe.

Patrole Straży Miejskiej podejmują działania kontrolne w rejonie punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem między innymi wyeliminowania sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim i nietrzeźwym.

Ponadto Straż Miejska wykorzystuje monitoring stacjonarny i kamery mobilne w działaniach mających na celu przeciwdziałanie spożywaniu alkoholu w miejscach publicznych.

tab. działania interwencyjne dotyczące przestrzegania prawa w zakresie spożywania alkoholu w miejscach publicznych oraz zakłócania porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe.

	2021	2020	2019
Zgłoszenia związane ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych	147- spożywanie alkoholu w miejscu publicznym 120 – zakłócanie ciszy i spokoju	233 - spożywanie alkoholu w miejscu publicznym 168 – zakłócanie ciszy i spokoju	266 – spożywanie alkoholu w miejscu publicznym 158– zakłócanie ciszy i spokoju
Doprowadzenia osób nietrzeźwych	25 – PDOZ 15 – pogotowie 16 – miejsce zamieszkania	28 – PDOZ 28 – pogotowie 12 – miejsce zamieszkania	20 – PDOZ 24 – pogotowie 8 – miejsce zamieszkania
Ukaranie osób spożywających alkohol w miejscach publicznych	194 mandaty 426 – pouczeń 1 – wniosek do sądu o ukaranie	13 mandatów 634 pouczenia	233 mandaty 602 – pouczenia 1– wniosek do sądu o ukaranie

W związku ze zmniejszonymi obostrzeniami związanymi z pandemią w 2021 r. znacznie wzrosła ilość mandatów, które Straż Miejska wystawiła za spożywanie alkoholu w miejscach publicznych

7/ Komenda Miejska Policji w Kaliszu – działania interwencyjne wobec osób nietrzeźwych.

tab. łamanie prawa przez osoby nietrzeźwe

	2021	2020	2019
ilość przestępstw popełnionych przez osoby nietrzeźwe	397	402	429
Ilość zatrzymanych nietrzeźwych kierowców	316	286	260
Ilość osób ukaranych za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym	52 osoby ukarano mkk	62 osoby ukarano mkk	62 osoby ukarano mkk
Ilość interwencji związanych z zakłócaniem porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe	1683	1709	1140

Ponadto KMP podejmuje działania profilaktyczne skierowane do mieszkańców Kalisza np. „Akcja Trzeźwość” podczas Kaliskich Dni Trzeźwości, „Trzeźwe poranki”. W 2021 r. sfinansowano z budżetu Miasta Kalisza spot profilaktyczno–edukacyjny skierowany do kierowców. Film ten został nakręcony przy współpracy z Komendą Miejską Policji w Kaliszu i Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego. Jego tematyką jest zagrożenie na drogach powodowane przez nietrzeźwych kierowców. W scenariuszu zostały przedstawione sceny: picie alkoholu, pijany kierowca, wypadek, śmierć pieszego, tragedia rodziny. Będzie on emitowany na stronach Komendy Miejskiej Policji i Urzędu Miasta Kalisza. Zakupiono również dla KMP cztery alkomaty, które policja będzie wykorzystywała podczas akcji trzeźwościowych na kaliskich drogach.

8/ Dochody z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń.

Dochody Miasta z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w ostatnich latach kształtowały się następująco:

2021	2020	2019
2 392 910,08	2 488 086,97	2 360 156,81

Środki z ww. tytułu mogą być wydatkowane jedynie na realizację zadań zawartych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inny cel.

2. Szkody zdrowotne i społeczne u osób uzależnionych i nadużywających alkoholu.

Alkohol jest substancją toksyczną – psychoaktywną i powoduje szkody zdrowotne, społeczne oraz ekonomiczne jednostek i społeczeństwa. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim, a w Europie na drugim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 różnego typu chorób i urazów wiąże się z jego spożywaniem. Powszechne jest przekonanie, że na kłopoty zdrowotne narażeni są tylko uzależnieni od alkoholu. Jednak problemy zdrowotne dotyczą również i tych, którzy piją w sposób ryzykowny i szkodliwy. Liczbę osób uzależnionych w Polsce można oszacować na ok. 600 tys., a osób pijących alkohol szkodliwie na ok. 2,5 mln (Raport z badań „Epidemiologia zaburzeń psychiatrycznych i dostęp do psychiatrycznej opieki zdrowotnej”. Warszawa IPiN 2012).

Podejmowane działania mające na celu zmniejszenie szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu i uzależnieniem od alkoholu:

1/ Leczenie osób uzależnionych.

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia indywidualna i grupowa. W Kaliszu funkcjonują dwa miejsca, w których taką pomoc może uzyskać osoba uzależniona (w ramach kontraktu z NFZ): NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia przy ul. Lipowej 5, która realizuje 32-tygodniowy program finansowany przez NFZ oraz MULTIMED – przychodnia specjalistyczna przy ul. Majkowskiej 13A w Kaliszu, która realizuje program terapeutyczny dla osób uzależnionych w formie oddziału dziennego, terapii indywidualnej i grupowej.

tab. liczba osób uzależnionych od alkoholu, które zgłosiły się na leczenie

	2021	2020	2019
NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia	641	665	712
MULTIMED przychodnia specjalistyczna	536	478	468

2/ FASD - Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych.

Spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży jest czynnikiem toksycznego uszkodzenia płodu. Wypijając każdy rodzaj napoju alkoholowego, kobieta w ciąży wprowadza do swojego organizmu, a także do organizmu rozwijającego się dziecka substancję toksyczną. FASD to zaburzenia rozwoju występujące u dzieci matek pijących alkohol w czasie ciąży. Najcięższym zaburzeniem jest Płodowy Zespół Alkoholowy (FAS), w którym oprócz uszkodzeń ośrodkowego układu nerwowego występują przede wszystkim: prenatalne zaburzenia wzrostu i dysmorfie twarzy.

Realizując zadania wynikające z MPPIRPA na 2021 r. „Prowadzenie działań edukacyjnych na temat FAS” zakupiono broszury profilaktyczno-edukacyjne „Ciąża bez alkoholu. Dlaczego warto zachowywać w tym czasie abstynencję” i przekazano je do poradni położniczo-ginekologicznych w Kaliszu.

3/ Wsparcie i pomoc w utrzymaniu abstynencji – funkcjonowanie klubów abstynenckich i ruchu samopomocowego AA.

Dużą rolę we wsparciu osób uzależnionych w utrzymaniu abstynencji odgrywają stowarzyszenia abstynenckie. Stowarzyszenia te prowadzą w Kaliszu dwa kluby i jedną świetlicę abstynencką, w których realizowane są programy rehabilitacyjne zapobiegające wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych i ich rodzin: aktywizacja społeczna, wsparcie w utrzymaniu abstynencji, pomoc w rozwiązywaniu różnorodnych problemów, motywowanie do leczenia odwykowego. W siedzibach stowarzyszeń odbywają się także spotkania grup samopomocowych.

W Kaliszu działa 12 grup samopomocowych AA (Anonimowi Alkoholicy). Są one uzupełnieniem terapii odwykowej, oferując wsparcie w utrzymaniu abstynencji. Grupy te są wspólnotą trzeźwościową. Ich program oparty jest na „12 krokach AA” i „12 tradycjach”. Udział w grupach samopomocowych jest anonimowy. Ze względu na zasady ideowe oraz przepisy prawa grupy te nie mogą korzystać z zewnętrznego dofinansowania swojej działalności.

4/Organizacja obozów terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin.

W ramach zwiększenia oferty działań zmierzających do zapobiegania wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, redukcji szkód oraz zwiększenia dostępności do istniejących form wsparcia (NPZ) od wielu lat (również w 2021 r.) grupa 90 osób uzależnionych i współuzależnionych miała możliwość uczestniczenia w terapii realizowanej podczas obozów terapeutycznych.

5/ Warsztaty i grupy terapeutyczne uzupełniające podstawowy program terapeutyczny finansowany przez NFZ.

W roku 2021 ze względu na pandemię i wprowadzone w związku z tym ograniczenia realizatorzy programów i warsztatów zwiększających dostępność pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, wykraczających poza kontrakty z NFZ nie podjęli się ich realizacji.

6/ Działania rehabilitacyjne i zapobiegające wykluczeniu społecznemu osób bezdomnych z problemem alkoholowym wraz z udzieleniem schronienia.

W Kaliszu w 2021 r. podobnie jak w latach ubiegłych funkcjonowały cztery miejsca, gdzie osoby bezdomne z problemem alkoholowym mogą uzyskać pomoc w postaci schronienia, posiłku, odzieży oraz pomoc terapeutyczną:

- Schronisko dla bezdomnych mężczyzn im. św. Brata Alberta ul. Warszawska 93A,
- Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn: Polski Czerwony Krzyż, ul. Dobrzecka 2,
- Ogrzewalnia dla kobiet i mężczyzn: Polski Czerwony Krzyż, ul. Dobrzecka 2,
- Schronisko dla bezdomnych mężczyzn: Caritas Diecezji Kaliskiej, ul. Stawiszyńska 20; siedziba schroniska - Słupia (transport do schroniska zapewnia Caritas).

Wszystkie osoby przebywające w schroniskach czy noclegowni są objęte programem rehabilitacyjnym i reedukacyjnym, który ma na celu zmotywowanie ich do podjęcia leczenia odwykowego, przywrócenie zdolności do samodzielnego życia społecznego i funkcjonowania w rolach społecznych.

Ww. placówki funkcjonują zgodnie a wytycznymi GIS i MZ dot. pandemii.

7/ Działania konsultacyjno-interwencyjne wobec osób bezdomnych.

Od 2019 roku przy ul. Stawiszyńskiej 20 działa Punkt konsultacyjno-interwencyjny dla osób z problemem alkoholowym (kobiet i mężczyzn) i ich rodzin, w tym osób bezdomnych. Punkt prowadzony jest przez Caritas Diecezji Kaliskiej. Część interwencyjna jest czynna całą dobę. Dyżuruje tam między innymi lekarz i ratownik medyczny, którzy przeprowadzają wstępną diagnozę stanu zdrowia bezdomnego i ewentualnie kierują go do schroniska, noclegowni lub innego miejsca, w którym uzyska stosowną pomoc. Każda osoba, która się zgłosi do punktu ma możliwość kąpieli, wymiany odzieży, dostanie ciepły posiłek. Ponadto osoby z problemem alkoholowym oraz członkowie ich rodzin mogą skorzystać z konsultacji terapeuty i psychologa.

tab. punkt konsultacyjno - interwencyjny

działanie	2021	2020	2019
interwencje	46	54	64
Konsultacje lekarskie	130	112	125
Konsultacje terapeuty i psychologa	148	143	128

Przy Caritas Diecezji Kaliskiej działa grupa street-workerów, którzy jeżeli pozwalają na to aktualnie obowiązujące przepisy związane z COVID podejmują działania interwencyjne wobec osób bezdomnych i uzależnionych przebywających na ulicach, dworcach i w innych miejscach

publicznych. W wyniku podejmowanych interwencji osoby te dostają gorącą zupę i odzież oraz jeżeli wyrażą zgodę to trafiają do schronisk i noclegowni. W 2021 r. w okresie zimy gorącą zupę dla osób bezdomnych rozwozili również mieszkańcy Schroniska Brata Alberta.

Działania interwencyjne wobec osób bezdomnych podejmuje również Straż Miejska. Strażnicy patrolują miejsca, w których najczęściej przebywają osoby bezdomne (pustostany, parki, piwnice), a spotkane tam osoby kierują do miejsc, gdzie mogą one uzyskać pomoc.

8/ Zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Ofertę pomocy i wsparcia dla osób z problemem alkoholowym na terenie naszego miasta uzupełniają działania podejmowane w Klubie Integracji Społecznej prowadzonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach KIS realizowane są konsultacje indywidualne oraz działania zmierzające do aktywizacji zawodowej i społecznej tych osób. Grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym (motywowanie do leczenia, wsparcie w utrzymaniu abstynencji) na czas pandemii została zawieszona.

tab. ilość osób z problemem alkoholowym, które skorzystały z pomocy w KIS

2021	2020	2019
305 osób, w tym 260 mężczyzn 45 kobiet	223 osób, w tym 171 mężczyzn 52 kobiety	366 osób, w tym 282 mężczyzn 84 kobiety

Znaczny spadek ilości osób, które skorzystały z pomocy w KIS w 2020 r. wynikał z pandemii COVID-19 i związanymi z nią obostrzeniami.

9/ Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego.

W ramach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa Zespół ds. motywowania do leczenia odwykowego. Zespół rozpoczyna rozpatrywanie sprawy dot. osoby mającej problem alkoholowy na podstawie złożonego do Komisji wniosku. Wniosek taki może złożyć każda osoba, której nie jest obojętny los pijącego lub instytucja (pomoc społeczna, policja, zakład pracy).

tab. ilość osób z problemem alkoholowym, w stosunku do których MKRPA podjęła czynności mające na celu zmotywowanie ich do leczenia odwykowego

2021	2020	2019
8	10	13

Mała ilość wniosków, które wpływają do Komisji wynika prawdopodobnie z tego, że osoby chcące zgłosić kogoś bliskiego na leczenie odwykowe składają wnioski bezpośrednio do Prokuratury Rejonowej w Kaliszu.

10/ Zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poddanie się leczeniu odwykowemu jest dobrowolne. Wyjątki od tej zasady określa ustawa – na leczenie odwykowe można skierować osobę, która w związku z nadużywaniem alkoholu powoduje rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchyla się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłóca spokój lub porządek publiczny. O zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego orzeka sąd rejonowy, który wszczyna

postępowanie na wniosek gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych lub prokuratury.

tab. ilość osób w sprawie których Prokuratura Rejonowa w Kaliszu wystąpiła do sądu z wnioskiem o skierowanie ich na przymusowe leczenie odwykowe

2021	2020	2019
53	70	50

3. Zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy w rodzinie.

Uzależnienie jednego z członków rodziny wpływa w sposób szkodliwy na pozostałych członków, dezorganizuje życie rodzinne, zakłóca prawidłowe jej funkcje, destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego. Dotyczy to zarówno dorosłych członków rodziny, jak i dzieci, których sytuacja jest szczególnie trudna. Dysfunkcja rodziny zakłóca prawidłowy rozwój dziecka – poznawczy, emocjonalny i społeczny. Obie te grupy wymagają profesjonalnej pomocy terapeutycznej. Członkowie rodzin z problemem alkoholowym są również grupą, która jest szczególnie narażona na doznawanie przemocy ze strony najbliższych.

Podejmowane działania w zakresie ograniczeń zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

1/ Realizacja terapii indywidualnej i grupowej dla osób współuzależnionych.

Rodziny osób uzależnionych i pijących szkodliwie mogą uzyskać pomoc terapeutyczną w NZOZ Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Kaliszu, przy ul. Lipowej 5 i w NZOZ MULTIMED przy ul. Majkowskiej 13 w ramach kontraktów z NFZ.

tab. ilość osób współuzależnionych, którym udzielono pomocy w NZOZ

	2021	2020	2019
NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia	247	274	298
MULTIMED	136	149	146

2/ Warsztaty i grupy terapeutyczne uzupełniające podstawowy program terapeutyczny finansowany przez NFZ.

Ze względu na pandemię podstawowy program terapeutyczny realizowany przez NZOZ-y w 2021 r. nie został uzupełniony o działania terapeutyczne finansowane z budżetu Miasta. Realizatorzy programów i warsztatów zwiększających dostępność pomocy terapeutycznej dla osób współuzależnionych, wykraczających poza kontrakty z NFZ nie podjęli się ich realizacji.

Warsztaty z asertywności, grupa dla DDA czy terapia par, pomimo że były zaplanowane, w 2021 r. nie zostały zrealizowane.

3/Ochrona przed przemocą w rodzinie.

Osoby doświadczające przemocy w rodzinie mogą uzyskać pomoc w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej – Dziale Interwencji Kryzysowej. Pomoc ta jest udzielana w formie poradnictwa specjalistycznego udzielanego przez psychologów, pedagogów i pracowników socjalnych oraz w formie schronienia. W ubiegłym roku DIK oraz Zespół Interdyscyplinarny zmieniły swoją siedzibę i obecnie znajdują się przy ul. Obywatelskiej 4 w Kaliszu.

W 2021 r. wychodząc naprzeciw zapisom ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami rozpoczęto ze środków alkoholowych inwestycję polegającą na instalacji windy osobowej i monitoringu w budynku MOPS przy ul. Granicznej, która ułatwi dostęp m.in. osobom korzystającym ze schroniska dla ofiar przemocy oraz Klubu Integracji Społecznej.

tab. ilość osób i konsultacji osób doświadczających przemocy w rodzinie w DIK

2021	2020	2019
378 osób	505 osób	374 osoby
504 konsultacje	563 konsultacje	416 konsultacji

Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie podejmuje także powołany zarządzeniem Prezydenta Miasta Kalisza Zespół Interdyscyplinarny. Zespół realizuje procedurę „Niebieska Karta” i koordynuje działania podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w jego skład.

Zadania ZI obejmują przede wszystkim: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Niebieską Kartę może założyć, a przez to uruchomić całą procedurę: pomoc społeczna, służba zdrowia, oświata, policja i komisja rozwiązywania problemów alkoholowych. Najwięcej NK zakłada policja podczas interwencji domowych.

tab. ilość „Niebieskich Kart”, które trafiły do Zespołu Interdyscyplinarnego

2021	2020	2019
190	172	226

Od 2020 r. rodziny uwikłane w przemoc, zarówno osoby doświadczające przemocy, jak i osoby stosujące przemoc oraz świadkowie przemocy, mogą uzyskać pomoc konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Dziale Pomocy Środowiskowej MOPS przy ul. Granicznej, od poniedziałku do piątku w godz. od 8-14 lub telefonicznie pod numerem: 506 162 271.

O skali problemu dot. przemocy w rodzinie w naszym mieście świadczy ilość policyjnych interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie lub problemem alkoholowym jednego z jej członków. Znacząco wzrosła ilość tych interwencji, co wynika z ograniczeń związanych z pandemią, izolacją, kwarantanną, zdalną pracą i nauką.

tab. ilość policyjnych interwencji domowych

2021	2020	2019
2623	2289	1855

4/ Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

W Kaliszu w 2021 r. funkcjonowało 6 świetlic realizujących pozaszkolne programy opiekuńczo-wychowawcze z elementami socjoterapii, do których uczęszcza 210 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

Oprócz oddziaływań socjoterapeutycznych dzieci te są objęte pomocą psychologiczną, pomocą w odrabianiu lekcji oraz dożywianiem. W ramach realizacji programu wszystkie dzieci mają możliwość uczestniczenia podczas wakacji w obozie profilaktyczno-terapeutycznym, który stanowi kontynuację całorocznych działań w świetlicach.

Realizując założenia programowe pracownicy świetlic współpracują również z rodzicami lub opiekunami tych dzieci (jeżeli jest to możliwe). Pandemia spowodowała, że do świetlic zaczęło przychodzić coraz mniej dzieci, pomimo że podmioty prowadzące świetlice dostosowały warunki pracy z dziećmi do zaleceń GIS i MEN (praca hybrydowa, w małych grupach). Od września 2021 r. (nowy rok szkolny) sytuacja znacznie się poprawiła i ilość dzieci w świetlicach zaczęła sukcesywnie rosnąć.

Ponadto w okresie wakacji dzieci z terenu Kalisza mogły uczestniczyć w półkoloniach organizowanych przez ZHP na Stacji Harcerskiej „Grodzisko” oraz na Przystani Kalisz (ok. 150 dzieci), a także w prowadzonych przez Stowarzyszenie „Bajka” „Dziecięcych wtorkach i czwartkach”, które cieszyły się ogromnym zainteresowaniem. W każdym z 18 spotkań na Głównym Rynku uczestniczyło ok. 200-250 dzieci.

5/ Wsparcie w działaniach mających na celu poprawę jakości życia rodzin osób współzależniowych.

W Kaliszu odbywają się spotkania trzech grup samopomocowych Al-Anon – dla rodzin osób uzależnionych. Uczestnictwo w tych grupach daje ogromne wsparcie rodzinom osób uzależnionych. W spotkaniach każdej z grup uczestniczy średnio 12-18 osób współzależniowych (żony, matki). Grupy te nie mogą korzystać z zewnętrznego dofinansowania swojej działalności.

6/ Pomoc społeczna dla rodzin z problemem alkoholowym.

Osoby uzależnione od alkoholu i ich rodziny otrzymują najczęściej pomoc w formie zasiłku celowego, okresowego, pomocy rzeczowej i żywności przyznawanych na podstawie decyzji z MOPS. Ponadto pomoc socjalną w postaci wydawania odzieży prowadzą dla ww. osób Fundacja „Bread of Life” i Polski Komitet Pomocy Społecznej. Pomoc w postaci żywności osoby uzależnione i ich rodziny mogą otrzymać w Stowarzyszeniu „Bank Chleba” i PKPS, a gorący posiłek w jadłodajni prowadzonej przez Caritas Diecezji Kaliskiej.

tab. MOPS – pomoc rodzinie

	2021	2020	2019
Ogólna liczba rodzin korzystająca z pomocy materialnej	3829	4099	4370
W tym liczba rodzin z problemem alkoholowym	206	239	366
Wysokość środków na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym	303.626,11	387.432,49	407.589,55

Analiza powyższych danych wskazuje na powolny spadek ilości osób korzystających z pomocy społecznej. Wg pracowników socjalnych jest to spowodowane zmniejszeniem stopy bezrobocia, poprawy rynku pracy oraz malejącą liczbą mieszkańców Kalisza.

4. Picie alkoholu przez dzieci i młodzież.

W 2019 r. po raz piąty były zrealizowane w Kaliszu badania „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną”. Badania te prowadzone są w oparciu o wystandaryzowane metody w

ramach międzynarodowego projektu „European School Survey Project on Alcohol and Drugs (ESPAD)”. W badaniu ankietowym uczestniczyła reprezentatywna próba młodzieży szkolnej z dwóch grup wiekowych: 724 uczniów w wieku 15-16 oraz 765 uczniów w wieku 17-18 lat.

Celem badania był przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych oraz ocena czynników wpływających na ich rozpowszechnienie, ulokowanych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży.

Z przeprowadzonych badań wynika między innymi, że:

- napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży;
- chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 86,0% uczniów z młodszej grupy i 96,4% uczniów ze starszej grupy;
- picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 50,1% piętnastolatków i 86,8% siedemnastolatków;
- najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród gimnazjalistów jest piwo, a wśród starszej młodzieży wódka, w obu grupach najmniej popularne jest wino;

Porównanie rozkładów wielkości spożycia piwa przez uczniów z starszej kohorty w Kaliszu i w całym kraju nie ujawnia znaczących różnic. W efekcie można stwierdzić, że w Kaliszu gimnazjaliści piją mniej piwa przy jednej okazji niż ich rówieśnicy z próby ogólnopolskiej.

- wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości – w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem chociaż raz upiło się 12,6% uczniów z młodszej kohorty i 22,9% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się 77,1% uczniów młodszych i 34,5% uczniów starszych;
- większość młodzieży jest dobrze zorientowana w zakresie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych;
- rodzice respondentów w znacznej części nie zabraniają swoim pociechom picia alkoholu, chociaż w większości jedynie w swojej obecności.

Przedstawione powyżej dane stanowią jedynie fragment wyników badań ESPAD przeprowadzonych w naszym mieście przez Pracownię Badań i Inicjatyw Społecznych – Janusz Sierosławski na zlecenie Miasta Kalisza. Kolejne badania planowane są do realizacji w 2023 r.

Podejmowane działania profilaktyczne i edukacyjne

Zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia profilaktykę dzielimy na uniwersalną, selektywną i wskazującą. W ramach realizacji działań z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 r. zrealizowano:

- w ramach profilaktyki uniwersalnej: strategię profilaktyczną „Ferie zimowe w mieście”; „Dziecięce wtorki i czwartki w mieście” (200-250 dzieci na każdym z 18 spotkań), Kaliskie Dni Trzeźwości, szkolenie realizatorów programu profilaktycznego dla dzieci i młodzieży „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej” (123 nauczycieli), półkolonie z programem profilaktycznym w okresie wakacji, w których uczestniczyło ok. 200 dzieci.
- w ramach profilaktyki selektywnej: działania opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci z rodzin z problemem alkoholowym realizowane w 6 świetlicach środowiskowych realizujących pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze zawierające elementy socjoterapii, rajd pieszy „Leśny Ludek” dla dzieci ze świetlic i Domu Dziecka (ok. 100 uczestników), szkolenie dla 50 osób

pracujących z dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych (wolontariusze pracujący w świetlicach, wychowawcy, kuratorzy).

- w ramach profilaktyki wskazującej: zajęcia socjoterapeutyczne realizowane w świetlicach dla dzieci przejawiających wysoki poziom agresji i nieprzystosowania w kontaktach z rówieśnikami, programy reedukacyjne dla młodzieży ponadgimnazjalnej i program z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej – krótka interwencja. Zakupiono również dla świetlic 12 laptopów, które pomogą dzieciom nie posiadającym komputerów w odrabianiu prac domowych i w nauce zdalnej.

5. Działania instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Podejmowane działania wspomagające i wspierające działalność instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- budowanie systemu współpracy pomiędzy stowarzyszeniami i instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych,
- wspomaganie rzeczowe, merytoryczne i finansowe przy realizacji zadań wynikających z Programu,
- wspieranie działalności środowisk abstynenckich,
- podejmowanie wspólnych działań na rzecz integracji środowisk abstynenckich,
- podwyższanie kwalifikacji osób zajmujących się pomocom osobom uzależnionym, współuzależnionym, dzieciom z rodzin alkoholowych oraz ofiarom i sprawcom przemocy,
- tworzenie lokalnej koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- wzajemne informowanie i współdziałanie przy realizacji i promocji działań,
- realizacja kampanii informacyjno-edukacyjnych dla lokalnej społeczności.

III. Diagnoza problemów narkotykowych na terenie miasta Kalisza

1. Szkody zdrowotne i społeczne wynikające z używania szkodliwego i uzależnienia od narkotyków i innych środków psychoaktywnych, NSP (Nowych Substancji Psychoaktywnych).

Zaburzenia somatyczne i psychiczne pojawiające się w wyniku używania szkodliwego i uzależnienia od narkotyków zakłócają lub uniemożliwiają prawidłowe funkcjonowanie społeczne jednostki i całego społeczeństwa rodząc szereg szkód i kosztów.

Definicje:

- nowa substancja psychoaktywna (NSP) jest to każda substancja lub grupa substancji pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w formie czystej lub preparatu działającą na ośrodkowy układ nerwowy, inna niż substancja psychotropowa i środek odurzający, stwarzającą zagrożenia dla zdrowia lub zagrożenia społeczne porównywalne do zagrożeń stwarzanych przez substancję psychotropową lub środek odurzający, lub które naśladują działanie tych substancji.
- środek zastępczy jest to produkt zawierający substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak środek odurzający, substancja psychotropowa lub nowa substancja psychoaktywna, których wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie przepisów odrębnych; do środków zastępczych nie stosuje się przepisów o ogólnym bezpieczeństwie produktów.

Biorąc pod uwagę szkody zdrowotne i społeczne, jakie ponoszą osoby uzależnione, używające szkodliwie i eksperymentujące z narkotykami, innymi środkami psychoaktywnymi (np. dopalaczami) należy zwiększyć zakres działań zorientowanych na ograniczenie tych szkód oraz podniesienie kompetencji zawodowych osób pracujących z tymi osobami w procesie terapeutyczno–rehabilitacyjnym.

Podejmowane działania mające na celu ograniczenia skutków zdrowotnych i społecznych spowodowanych używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych oraz NSP.

1/ Leczenie osób uzależnionych.

Podstawowym rodzajem pomocy dla osób uzależnionych i używających szkodliwie są programy psychoterapii grupowej i indywidualnej realizowane przez NZOZ-y w ramach kontraktów z NFZ. W Kaliszu funkcjonują trzy miejsca, gdzie mogą uzyskać profesjonalną pomoc terapeutyczną osoby uzależnione lub eksperymentujące z narkotykami lub innymi środkami psychoaktywnymi: Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia przy ul. Lipowej 5, Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN przy ul. 29 Pułku Piechoty 35 (w tym Oddział Dzienny) i Przychodnia Specjalistyczna MULTIMED przy ul. Majkowskiej 13.

tab. ilość osób uzależnionych od narkotyków, porad i konsultacji

NZOZ	2021	2020	2019
Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia (ilość osób)	91	110	123
Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN (ilość konsultacji)	1518 konsultacji	1737 konsultacji	1321 konsultacji
MULTIMED przychodnia specjalistyczna (ilość osób)	233 w tym 134 z Kalisza	118 w tym 85 z Kalisza	169

Ofertę Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN uzupełniają programy, których realizacja finansowana jest z innych źródeł:

- CANDIS – krótkoterminowy, indywidualny program terapii dla osób uzależnionych lub używających problemowo konopi (10-11 sesji).
- Program wczesnej interwencji „Fred goes net” dla osób młodych, używających narkotyki okazjonalnie lub szkodliwie.

tab. ilość osób uzależnionych od narkotyków, biorących udział w ww programach

program	2021	2020	2019
Fred goes net	-	59	173
Candis	30	28	30

Osoby uzależnione od narkotyków lub używające szkodliwie mogą skorzystać z pomocy i wsparcia w utrzymaniu abstynencji na spotkaniach grup samopomocowych. W Kaliszu funkcjonują dwie takie grupy: AN (Anonimowy Narkomanii) przy ul. Lipowej 5 i ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 43. Grupy te cieszą się coraz większą popularnością wśród osób uzależnionych. Średnio w spotkaniu grup uczestniczy ok. 30 osób.

2/ Grupy terapeutyczne uzupełniające podstawową ofertę dla osób uzależnionych od narkotyków finansowane z budżetu miasta.

tab. dodatkowe działania finansowane z budżetu miasta – ilość osób.

	2021	2020	2019
After care - grupa terapeutyczna dla osób uzależnionych od narkotyków po podstawowym programie terapeutycznym	100	180	148
grupa terapeutyczna dla osób używających narkotyki	98	140	137
Warsztaty umiejętności psychospołecznych	80	-	-
Zajęcia informacyjno - edukacyjne	96		

3/ Działania interwencyjne podejmowane przez Komendę Miejską Policji w Kaliszu wobec osób posiadających i używających narkotyki i NSP.

Pracownicy Wydziału Prewencji KMP przeprowadzają konsultacje osób z problemem narkotykowym, pomagają w znalezieniu ośrodka, podejmują interwencje w szkołach i sprawdzają za pomocą testów, czy zatrzymany znajduje się pod wpływem narkotyków.

tab. ilość ujawnionych przez policję przestępstw związanych z posiadaniem i używaniem narkotyków i dopalaczy.

2021	2020	2019
263 przestępstwa popełnione przez 43 nieletnich	268 przestępstw popełnionych przez 43 nieletnich	262 przestępstwa popełnione przez 39 nieletnich

Aby wspomóc działania Policji w ww. zakresie ze środków z budżetu miasta dokonywane są corocznie dla Policji zakupy. W 2021 r. na prośbę Komendanta Miejskiego Policji w Kaliszu zakupiono kolejne pakiety testów do wykrywania narkotyków.

4/ Działania interwencyjne podejmowane przez Straż Miejską w Kaliszu wobec osób posiadających i używających narkotyki oraz NSP.

tab. ilość działań podjętych przez Straż Miejską związanych z posiadaniem i używaniem narkotyków i dopalaczy.

	2021	2020	2019
Zgłoszenia na numer alarmowy 986 dot. używania dopalaczy i narkotyków	2	6	10
Kontrole miejsc, w których spotykają się osoby używające dopalacze i narkotyki	7177 kontroli 128 miejsc	9161 kontroli 251 miejsc	7812 kontroli 188 miejsc

5/ Zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

W ramach Klubu Integracji Społecznej przy MOPS podejmowane są działania wspierające osoby z problemem narkotykowym w utrzymaniu abstynencji.

tab. ilość osób z problemem narkotykowym, która skorzystała z oferty KIS

2021	2020	2019
62	56	82

Podczas spotkań w KIS prowadzone są z tymi osobami rozmowy indywidualne o charakterze wspierająco-edukacyjnym oraz motywującym do leczenia. Mają one także możliwość uczestniczenia w grupie wsparcia prowadzonej przez specjalistów terapii uzależnień (zadanie finansowane ze środków MOPS).

6/ Pomoc psychospołeczna, edukacyjna i informacyjna udzielana w Punktach Konsultacyjnych osobom uzależnionym.

W Kaliszu w 2021 r. funkcjonowały dwa punkty konsultacyjne dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków oraz ich rodzin. W punkcie prowadzonym przez Stowarzyszenie „Karan”, ul. Graniczna 1 podejmowano działania z zakresu profilaktyki wskazującej (poradnictwo rodzinne, wczesna interwencja). Drugi punkt prowadzony jest przez Fundację Bread of Life, ul. Śródmiejska 24a. Zakres konsultacji w ww. punkcie obejmuje głównie informowanie o możliwościach leczenia ambulatoryjnego i stacjonarnego, wsparcie w utrzymaniu abstynencji, motywowanie do podjęcia leczenia oraz edukację na temat uzależnień od narkotyków.

tab. ilość osób z problemem narkotykowym, która skorzystała z pomocy w punkcie KARAN

2021	2020	2019
70	145	173

7/ Przeciwdziałanie zjawisku dopalaczy.

Raport Głównego Inspektora Sanitarnego za 2019 r. (Warszawa 2020) pokazuje, że najwięcej zgłoszeń zatruc Nowymi Substancjami Psychoaktywnymi lub Środkami Zastępczymi NSP/ŚZ było w 2019 r. w woj. łódzkim – 625 i śląskim – 595, natomiast w woj. wielkopolskim 139.

W skali kraju najwyższa ilość zatruc dotyczyła grupy wiekowej 19-24 lata (591 osób), 30-39 lat (563 osoby), 25-29 lat (413 osób) dla porównania grupa wiekowa 16-18 lat (261 osób).

Najważniejsze wnioski zawarte w ww raporcie to:

- w 2019 r. zanotowano spadek liczby zatruc „dopalaczami” o połowę w stosunku do lat ubiegłych,
- sytuacja epidemiologiczna wykazuje stałą tendencje spadkową,
- negatywne konsekwencje zdrowotne w przeważającej mierze dotyczą mężczyzn: 84,5% zatruc oraz 78,8% zgonów,
- w grupie wysokiego ryzyka są mężczyźni w przedziale wiekowym 19-24 oraz 30-39 lat.

Obecnie w Kaliszu nie funkcjonują sklepy z dopalaczami, nie ma skarg na osoby pod wpływem dopalaczy zakłócające porządek publiczny, bardzo mało w porównaniu do lat ubiegłych osób zatrutych dopalaczami trafiło do szpitala.

Niestety problem dopalaczy nie zniknął, handel nimi przeniósł się do „szarej strefy” (na ulicę, do pubów, internetu itp.). Obszar ten jest przez cały czas objęty działaniami operacyjnymi i monitorowany przez policję.

Działania terapeutyczno-lecznicze skierowane do osób uzależnionych od środków psychoaktywnych są realizowane w ramach kontraktów z NFZ, a działania konsultacyjne (punkty) są finansowane przez Krajowe Biuro ds. Narkomanii i Wojewodę Wielkopolskiego.

2. Zaburzenia życia rodzinnego wywołane używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz NSP.

Używanie szkodliwe lub uzależnienie od narkotyków jednego z członków rodziny ma negatywny wpływ na całą rodzinę. Konsekwencją życia w rodzinie z problemem uzależnień są szkody zdrowotne, psychologiczne, emocjonalne i psychospołeczne wszystkich jej członków, zarówno osób dorosłych jak i dzieci. Cała rodzina osoby uzależnionej jest zagrożona wykluczeniem społecznym i marginalizacją.

Podejmowane działania w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz NSP, poprzez udzielanie tym rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej.

1/ Realizacja terapii grupowej i indywidualnej osób współuzależnionych
Odbywa się w NZOZ Ośrodku Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN, NZOZ Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia oraz NZOZ MULTIMED w ramach kontraktu z NFZ. Oferta tych placówek adresowana jest do wszystkich osób współuzależnionych – w terapii indywidualnej i grupowej mogą uczestniczyć rodziny osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

Dodatkowo, ze środków z Budżetu Miasta Kalisza została sfinansowana w 2021 r. podobnie jak w 2020 r. realizacja grupy dla osób współuzależnionych. W 2020 r. uczestniczyło w spotkaniach tej grupy 146 osób, a w 2021 r. 87 osób. Rodziny osób uzależnionych z problemem różnych uzależnień: alkoholowych, narkotykowych i behawioralnych mogą również uzyskać wsparcie i pomoc na spotkaniach grup samopomocowych dla osób współuzależnionych Al.-Anon (w Kaliszu są trzy takie grupy).

2/ Pomoc psychospołeczna, edukacyjna i informacyjna udzielana w punktach konsultacyjnych.
W Kaliszu funkcjonuje Punkt Konsultacyjny, gdzie mogą się zgłosić i uzyskać pomoc rodziny osób uzależnionych. Jest on prowadzony przez Stowarzyszenie „Karan” przy ul. Granicznej 1.
Osobami najczęściej szukającymi pomocy i wsparcia w punkcie konsultacyjnym są rodzice dzieci i młodzieży używającej szkodliwie i uzależnionej od narkotyków.

3. Używanie narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP przez dzieci i młodzież.

W ramach badań „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną” zrealizowanych w 2019 r. w Kaliszu w ramach międzynarodowego projektu „European School Survey Project on Alcohol and Drugs (ESPAD)” dokonano także pomiaru natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych oraz ocena czynników wpływających na ich rozpowszechnienie, ulokowanych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży.

Z przeprowadzonych badań wynika między innymi, że:

- na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia eksperymentowania ze środkami psychoaktywnymi znajdują się marihuana i haszysz, a na drugim leki uspokajające i nasenne przyjmowane bez przepisu lekarza;
- wśród gimnazjalistów na trzecim miejscu znalazły się substancje wziewne (6,4%), a na czwartym leki przeciwbólowe zażywane w celu odurzenia się (5,5%);
- w starszej grupie na trzecim miejscu znalazła się amfetamina (5,5%), a na czwartym – ekstazy (5,9%);

- w przypadku większości substancji rozpowszechnienie eksperymentowania jest podobne w obu badanych grupach, za wyjątkiem marihuany lub haszyszu, które zdecydowanie częściej próbowane są w starszej grupie;
- wyniki badania wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych niż legalnych. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała;
- zarówno eksperymentowanie z substancjami nielegalnymi, jak i ich okazjonalne używanie jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt.
- do używania dopalaczy chociaż raz w życiu przyznało się 3,0% gimnazjalistów i 2,7% uczniów szkół ponadgimnazjalnych;
- zarówno uczniowie z młodszej jak i starszej grupy wchodzili w posiadanie „dopalaczy” poprzez ich zakup w innym miejscu niż sklep i internet (odpowiednio 2,4% i 1,9%);
- większość młodzieży jest dobrze zorientowana w zakresie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

W ankiecie zapytano kaliskich uczniów czy mieli możliwość spróbowania marihuany lub haszyszu, ale tego nie uczynili. 33,9% uczniów z młodszej kohorty i 53,3% uczniów ze starszej kohorty nie skorzystało z propozycji użycia tych substancji.

tab. używanie substancji przez młodzież w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem

		Kalisz	Polska
Młodsza grupa (15-16 lat)	Marihuana lub haszysz	5,2	9,0
	Substancje wziewne	1,7	2,3
Starsza grupa (17-18 lat)	Marihuana lub haszysz	11,8	15,1
	Substancje wziewne	0,5	1,1

Porównanie wyników uzyskanych w Kaliszu i w całym kraju pokazuje, że symptomy problemowego używania przetworów konopi występują w Kaliszu zdecydowanie rzadziej. Ta prawidłowość dotyczy obu badanych grup.

Podejmowane działania profilaktyczne i edukacyjne mające na celu ograniczenie używania narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP przez dzieci i młodzież.

- w ramach profilaktyki uniwersalnej – Program Trenerów Osiedlowych (dziennie ok. 500 uczestników na 13 obiektach), program z zakresu profilaktyki rówieśniczej, konkurs „Wolność bez nałogów” połączony z drukiem kalendarzy tematycznych.

We wszystkich kaliskich szkołach przeprowadzono kampanię „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Ze względu na COVID materiały do jej realizacji w formie zdalnej zostały przekazane do szkół, a uczniowie otrzymali odpowiednie linki, by móc uczestniczyć w konkursach profilaktycznych.

Zakupiono również dla Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu testy do wykrywania narkotyków.

Działania profilaktyczno–edukacyjne z zakresu profilaktyki uniwersalnej dla dzieci i młodzieży realizuje również w naszym mieście Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny. W 2021 r. w programie profilaktycznym z zakresu uzależnień „ARS, czyli jak dbać o miłość” realizowanym przez sanepid uczestniczyło 7175 uczniów, a w programie „Stop dopalaczom i nowym środkom psychoaktywnym” 209 uczniów.

- w ramach profilaktyki selektywnej – program z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej dla młodzieży z grup ryzyka, programy edukacyjne i interwencyjne dla młodzieży.

- w ramach profilaktyki wskazującej – zajęcia socjoterapeutyczne realizowane w świetlicach dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz sfinansowano spotkania grupy dla rodziców, których dzieci używają szkodliwie lub są uzależnione od narkotyków, wczesna interwencja.

4. Działania instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Podejmowane działania wspomagające działalność instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów narkomanii.

- budowanie systemu współpracy pomiędzy stowarzyszeniami i instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych,
- wspomaganie rzeczowe, merytoryczne i finansowe przy realizacji zadań wynikających z Programu,
- podejmowanie wspólnych działań mających na celu zapobieganie marginalizacji osób uzależnionych i ich rodzin,
- wzajemne informowanie i współdziałanie przy realizacji i promocji zadań,
- wspieranie szkół w realizacji działań edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania narkomanii wśród uczniów, ich rodziców oraz nauczycieli,
- wspieranie rozwoju zawodowego osób zajmujących się między innymi udzielaniem pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz profilaktyką i rozwiązywaniem problemów narkotykowych w Kaliszu.

5. Ubóstwo i wykluczenie społeczne osób uzależnionych od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP oraz ich rodzin.

Osoby używające narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP oraz ich rodziny są szczególnie zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Towarzyszące uzależnieniu problemy np. choroby, konflikty z prawem, bezdomność, wykluczenie z rynku pracy, prowadzą do marginalizacji osób uzależnionych. Zapewnienie tym osobom opieki psychosocjalnej może poprawić funkcjonowanie społeczne i jakość życia zarówno ich, jak i ich rodzin.

Podejmowane działania mające na celu zmniejszenie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego osób uzależnionych od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP oraz ich rodzin.

1/ Pomoc finansowa i rzeczowa osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Osoby uzależnione od narkotyków i ich rodziny otrzymują najczęściej pomoc w formie zasiłku celowego, okresowego, pomocy rzeczowej i żywności przyznawanych na podstawie decyzji z MOPS. Ponadto pomoc socjalną w postaci wydawania odzieży prowadzą dla ww. osób Fundacja „Bread of Life” i Polski Komitet Pomocy Społecznej. Pomoc w postaci żywności osoby uzależnione i ich rodziny mogą otrzymać w Stowarzyszeniu „Bank Chleba” i PKPS, a gorący posiłek w jadłodajni prowadzonej przez Caritas Diecezji Kaliskiej.

2/ Poradnictwo, edukacja, wsparcie socjalne i praca socjalna z osobami uzależnionymi.

Praca socjalna z osobami uzależnionymi od narkotyków polega na wsparciu i edukacji oraz na motywowaniu tych osób do leczenia odwykowego. Osoby te mogą liczyć również na pomoc w aktywizacji zawodowej, ustaleniu niepełnosprawności, wsparciu w utrzymaniu abstynencji. Wszystkie te działania są realizowane w ramach pracy indywidualnej z klientem przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

3/ Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji oraz poprawa jakości życia osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Wszystkie osoby używające szkodliwie oraz osoby uzależnione od narkotyków mogą uczestniczyć w działaniach podejmowanych w ramach Klubu Integracji Społecznej. W ramach KIS osoby te mają możliwość skorzystania z konsultacji indywidualnych ze specjalistą ds. uzależnień oraz uczestniczyć w spotkaniach grupy wsparcia (diagnoza problemu, motywowanie do leczenia, wsparcie, nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, rozwiązywania problemów), dzięki której utrzymują dłuższe okresy abstynencji, a co za tym idzie poprawia się ich jakość życia.

IV. Diagnoza problemów wynikających z uzależnienia od zachowań (uzależnień behawioralnych).

1. Szkody zdrowotne i społeczne wynikające z uzależnienia od zachowań.

Dane pokazują, że ponad 50 tys. Polaków jest uzależnionych od gier hazardowych, a blisko 200 tys. naraża się przez swoje zachowanie na ryzyko uzależnienia. Jeżeli chodzi o uzależnienie od internetu to problem dotyczy głównie ludzi młodych do 34 roku życia, z których zdecydowana większość to dzieci i młodzież poniżej 25 roku życia.

O uzależnieniu behawioralnym mówimy wówczas, gdy człowiek jest uzależniony od jakiejś czynności (a nie od podawanej substancji). Uzależnienie behawioralne polega na niekontrolowanej potrzebie wykonywania danego zachowania mimo świadomości jego negatywnych konsekwencji. Rodzaje uzależnień behawioralnych to np. zakupoholizm, patologiczny hazard, kompulsywne objadanie się, ortoreksja – nadmierna koncentracja na zdrowym jedzeniu, uzależnienie od seksu lub pornografii, pracoholizm, uzależnienie od używania komputera i gier komputerowych, sieciholizm – uzależnienie od użytkowania sieci internetowej, fonoholizm – uzależnienie od telefonu komórkowego, kleptoholizm – uzależnienie od okradania, uzależnienie od środków masowego przekazu, bigoreksja – przesadna dbałość o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne, restrykcyjną dietę, stosowanie sterydów anabolicznych, uzależnienie od zabiegów medycyny estetycznej i chirurgii plastycznej.

Jeśli chodzi o uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży, najczęściej występującym rodzajem jest uzależnienie od internetu i gier komputerowych.

Podstawowymi kategoriami diagnostycznymi (wg ICD-10) uzależnienia behawioralnego są: silne pragnienie lub poczucie przymusu, trudności w kontrolowaniu zachowania, fizjologiczne objawy odstawienia, stwierdzenie tolerancji (potrzeba nasilania zachowań w celu uzyskania efektów otrzymywanych wcześniej przy mniejszym nasileniu), narastające zaniedbywanie innych źródeł przyjemności, kontynuowanie szkodliwych zachowań mimo wyraźnych szkód z nimi związanych. Warto wskazać, że niestety, w przeciwieństwie do uzależnień chemicznych, uzależnienia behawioralne nadal przez społeczeństwo nie są odbierane jako choroba – mimo że faktycznie są. W konsekwencji osoby te rzadziej objęte są specjalistycznym wsparciem.

Podejmowane działania mające na celu ograniczenia skutków zdrowotnych i społecznych spowodowanych uzależnieniami behawioralnymi.

1/Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN przy ul. 29 Pułku Piechoty 35

W Ośrodku jest realizowany program „Nie igraj najwyższą stawką jest życie” dla osób uzależnionych od hazardu oraz innych uzależnień behawioralnych (internet, komputery, zakupoholizm, pracoholizm). Jest to program opieki i terapii patologicznych hazardzistów, osób z innymi uzależnieniami behawioralnymi, ich bliskich i rodzin.

Ww. projekt jest dofinansowany ze Środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych, będących w dyspozycji Ministra Zdrowia w ramach konkursu przeprowadzonego przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii. W ramach projektu realizowane są takie działania jak: interwencje kryzysowe, indywidualne wsparcie terapeutyczne, poradnictwo rodzinne, grupa zapobiegania nawrotom, warsztaty umiejętności, konsultacje prawne, konsultacje psychiatryczne.

tab. ilość osób uzależnionych biorących udział w ww programie

program	2021	2020	2019
hazard oraz inne uzależnienia behawioralne	50	41	60

2/ MULTIMED przychodnia specjalistyczna ul. Majkowska 13

tab. liczba osób uzależnionych od hazardu, które zgłosiły się na leczenie

	2021	2020	2019
NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia	20	Brak danych	Brak danych
MULTIMED przychodnia specjalistyczna	12	8	8

3/ Ruch samopomocowy

Osoby uzależnione od zachowań mogą skorzystać z pomocy i wsparcia w utrzymaniu abstynencji na spotkaniach grupy samopomocowej. W Kaliszu funkcjonuje jedna taka grupa, której spotkania odbywają się w siedzibie Abstynenckiego Klubu „Jantar” przy ul. Śródmiejskiej 23. Jest to grupa samopomocowa AH (Anonimowi Hazardziści). Grupa ta cieszy się coraz większą popularnością wśród osób uzależnionych. Średnio w spotkaniu grupy uczestniczy ok. 30 osób.

4/ Pomoc psychospołeczna, edukacyjna i informacyjna udzielana w Punktach Konsultacyjnych osobom uzależnionym.

W Kaliszu w 2021 r. funkcjonowały dwa punkty konsultacyjne dla osób uzależnionych od oraz ich rodzin. Jeden punkt prowadzony jest przez Stowarzyszenie „Karan”, drugi punkt prowadzony jest przez Fundację Bread of Life. Zakres konsultacji w ww. punktach obejmuje głównie informowanie o możliwościach leczenia ambulatoryjnego i stacjonarnego, wsparcie w utrzymaniu abstynencji, motywowanie do podjęcia leczenia oraz edukację na temat uzależnień w tym uzależnień behawioralnych. Funkcjonowanie ww punktów jest finansowane z innych środków np. funduszu hazardowego, Krajowego Biura ds. Narkomanii i ze środków własnych.

2. Uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży.

Co dziesiąty nastolatek należy do grupy zagrożonych lub uzależnionych, 60% dzieci i młodzieży między 9 a 16 rokiem życia w sposób aktywny codziennie lub prawie codziennie korzysta z komputera i internetu. 60% dzieci w wieku 4-14 lat spędza czas wolny na grach komputerowych. Ponad 90% młodych ludzi posiada telefon komórkowy i intensywnie go wykorzystuje: dziennie 82% łączy się z internetem, 60% młodzieży korzysta z telefonu podczas lekcji.

W ramach badań ESPAD realizowanych w Kaliszu w 2019 r. „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną” analizowano także wybrane elementy dot. uzależnień behawioralnych.

Niemal wszyscy badani spędzają czas używając internetu dla przyjemności. Zdecydowana większość z nich robi to prawie codziennie (91,3% gimnazjalistów i 93,5% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Trzy inne bardzo popularne formy spędzania czasu wolnego to aktywne uprawianie sportu, wychodzenie z przyjaciółmi wieczorem oraz chodzenie ze znajomymi do centrum handlowego.

Tabela. Formy spędzania czasu wolnego – wg wyników badań ESPAD z 2019 r.

		Raz lub dwa razy na miesiąc	Przynajmniej raz na tydzień	Prawie codziennie
Młodsza kohorta (15-16 lat)	Gra w gry komputerowe	13,4	21,9	30,2
	Chodzenie ze znajomymi do centrum handlowego	22,0	38,9	24,7
	Używanie Internetu dla przyjemności	1,0	5,6	91,3
	Gra na automatach do gry	1,9	0,8	1,1
Starsza kohorta (17-18 lat)	Gra w gry komputerowe	17,2	20,2	21,6
	Chodzenie ze znajomymi do centrum handlowego	33,0	36,0	17,9
	Używanie Internetu dla przyjemności	1,4	4,8	93,5
	Gra na automatach do gry	1,7	1,2	0,6

Wysoką pozycję w rankingu form spędzania wolnego czasu mają gry komputerowe – 84,3% gimnazjalistów i 80,9% uczniów szkół ponadgimnazjalnych zadeklarowało granie w te gry, a 25,3% i 19,1% spędza czas w ten sposób prawie codziennie.

Najrzadziej badani przyznawali się do grania na automatach – 18,6% uczniów z młodszej kohorty oraz 13,4% ze starszej.

Tab. Czas spędzony w mediach społecznościowych w czasie ostatnich 7 dni – wg wyników badań ESPAD.

Młodsza kohorta (15-16 lat)	Typowy dzień roboczy	Nie	5,4
		Pół godziny lub mniej	5,8
		Okolo 1 godziny	15,7
		Okolo 2-3 godzin	31,1
		Okolo 4-5 godzin	22,0

		6 godzin lub więcej	19,9
	Typowy dzień weekendowy	Nie	5,2
		Pół godziny lub mniej	5,7
		Około 1 godziny	10,9
		Około 2-3 godzin	23,6
		Około 4-5 godzin	27,6
		6 godzin lub więcej	27,1
Starsza kohorta (17-18 lat)	Typowy dzień roboczy	Nie	2,8
		Pół godziny lub mniej	5,7
		Około 1 godziny	15,5
		Około 2-3 godzin	35,0
		Około 4-5 godzin	23,7
		6 godzin lub więcej	17,4
	Typowy dzień weekendowy	Nie	2,2
		Pół godziny lub mniej	5,0
		Około 1 godziny	11,3
		Około 2-3 godzin	27,7
		Około 4-5 godzin	27,5
		6 godzin lub więcej	26,2

Analiza typowego dnia roboczego młodszej grupy ujawnia najliczniejszą frakcję badanych, która korzysta z mediów społecznościowych 2-3 godziny dziennie (31,3%), mniej osób poświęca na tą aktywność ok. 4-5 godzin (22,0%). W przypadku typowego dnia weekendowego, dominują dwie frakcje badanych: frakcja korzystająca ponad 6 godzin dziennie (27,1%) oraz korzystająca ok. 4-5 godzin (26,6%).

W starszej grupie, w typowym dniu roboczym, największy odsetek uczniów poświęca na korzystanie z mediów społecznościowych 2-3 godziny dziennie (35,0%) lub około 4-5 godzin dziennie (23,7%). W trakcie weekendu dominuje korzystanie z mediów społecznościowych 2-3 godziny dziennie (27,7%) lub około 4-5 godzin dziennie (27,5%).

Większa ilość czasu wolnego w weekend wydaje się sprzyjać dłuższemu korzystaniu z mediów społecznościowych, zwłaszcza w przypadku gimnazjalistów.

Podejmowane działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne mające na celu ograniczenie uzależnienia od zachowań wśród dzieci i młodzież.

1/ Szkoły

W kaliskich szkołach, w ramach realizacji szkolnych programów wychowawczo-profilaktycznych realizowano w latach 2019-2020 takie działania, jak:

Program dot. uzależnień behawioralnych	Ilość uczniów uczestniczących w programie
Cyberprzemoc i hejt	180
Bezpieczeństwo w sieci- profilaktyka cyberprzemocy i uzależnień behawioralnych	924
Profilaktyka fonoholizmu, sieciholizmu i cyberprzemocy (warsztaty)	575
Program „Hazard? Nie, dzięki”	149
„Nowe zagrożenia w świecie cyfrowym”	575
Profilaktyka uzależnień od gier komputerowych, internetu, hazardu – spotkania z pedagogiem	544
„Bezpieczny internet”	100
”Cyfrowy detox – czy można funkcjonować bez smartfona?”	37

2/ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kaliszu

W latach 2019/2020 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kaliszu wzięła udział w kampanii Społecznej „Dzień Bezpiecznego Internetu” promując tematykę odpowiedzialnego i zdrowego korzystania przez dzieci i młodzież z internetu: akcja wizualna oraz ulotki o treściach psychoedukacyjnych.

Ponadto w poradni realizowano warsztaty dla dzieci i młodzieży między innymi na temat uzależnień behawioralnych oraz warsztaty dla rodziców: „Wpływ internetu i socialmediów na dzieci i młodzież”, „Internet pod kontrolą”, „Bezpieczne korzystanie z zasobów w sieci”.

3. Działania instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów uzależnień behawioralnych.

Podejmowane działania wspomagające działalność instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnienia od zachowań.

- budowanie systemu współpracy pomiędzy stowarzyszeniami i instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień behawioralnych,
- wzajemne informowanie i współdziałanie przy realizacji i promocji zadań,
- wspieranie szkół w realizacji działań edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym wśród uczniów, ich rodziców oraz nauczycieli,
- wspieranie rozwoju zawodowego osób zajmujących się między innymi udzielaniem pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz profilaktyką i rozwiązywaniem problemów wynikających z uzależnień behawioralnych w Kaliszu.

V. Zasoby.

Zadania Programu realizowane są przez instytucje, zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe i inne podmioty, a także przez osoby indywidualne posiadające niezbędne kwalifikacje, takie jak:

- NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia,
- Multimed – przychodnia specjalistyczna dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie,

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu (MOPS),
- Klub Integracji Społecznej (KIS),
- Zespół Interdyscyplinarny (ZI),
- Komenda Miejska Policji w Kaliszu (KMP),
- Straż Miejska Kalisza (SMK),
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kaliszu (PSSE).
- Caritas Diecezji Kaliskiej,
- Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu i ich Rodzinom „Życie”,
- Fundacja Bread of Life,
- Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Opatrzności Bożej w Kaliszu,
- Parafia Katedralna pw. św. Mikołaja w Kaliszu,
- Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Kaliszu,
- Stowarzyszenie Abstynencki Klub Wzajemnej Pomocy „JANTAR”,
- Stowarzyszenie Abstynencki Klub „Zdrowie i Trzeźwość”,
- Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny „Karan”,
- Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło w Kaliszu,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Kaliszu,
- Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia,
- Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu,
- Zgromadzenie Sióstr Nauczycielek Św. Doroty Córki Najświętszych Serc,
- Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca w Kaliszu,
- grupy samopomocowe dla osób uzależnionych,
- grupy samopomocowe dla rodzin osób uzależnionych,
- szkoły,
- przeszkoleni realizatorzy programów profilaktycznych,
- realizatorzy posiadający kwalifikacje do prowadzenia zajęć terapeutycznych,

VI. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021–2025.

Wykaz zadań służących realizacji celu operacyjnego 2: Profilaktyka uzależnień.

2. Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom – zadania do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego.

2.1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom.

2.2. Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie spożywania alkoholu z uwzględnieniem struktury spożycia oraz dostępności alkoholu.

2.3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.

2.4. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

2.5. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin.

2.6. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie.

2.7. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.

3. Uzależnienie od alkoholu.

3.1. Wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD.

3.2. Kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących szkodliwie i ryzykownie oraz na temat FASD

3.3. Zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu.

3.4. Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.

4. Uzależnienia od zachowań (uzależnienia behawioralne).

4.1. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych, strony i poradni internetowej oraz telefonu zaufania.

5. Uzależnienia od narkotyków.

5.1. Działania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP.

VII. Zadania własne Miasta w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2022 - 2023.

Zadania realizowane przez Miasto Kalisz w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są spójne i zgodne z zadaniami służącymi realizacji celu operacyjnego 2: profilaktyka uzależnień określonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021 – 2025 oraz z zadaniami własnymi określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

PROBLEM I

Szkody zdrowotne i społeczne wynikające ze spożywania alkoholu.

Cel:

Zmniejszenie rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu i uzależnieniem od alkoholu poprzez:

1. Zwiększenie dostępności i podnoszenie jakości pomocy terapeutycznej,
2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna i społeczna,
3. Wsparcie w utrzymaniu abstynencji,
4. Działania informacyjno-edukacyjne na temat ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu,
5. Zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu.

6. Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	termin realizacji
1. Realizacja programów terapeutycznych uzupełniających podstawowy program w NZOZ nie finansowanych przez NFZ	realizatorzy uprawnieni do prowadzenia zajęć terapeutycznych	2022-2023
2. Realizacja programu ograniczania picia.	realizatorzy uprawnieni do prowadzenia zajęć terapeutycznych	2022-2023
3. Organizacja obozów terapeutycznych dla dorosłych osób uzależnionych i współuzależnionych.	realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu ofert	czerwiec-sierpień 2022/2023
4. Program terapii grupowej dla młodzieży z problemem alkoholowym i uzależnionej od alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych.	realizatorzy uprawnieni do prowadzenia zajęć terapeutycznych	2022-2023
5. Prowadzenie działań rehabilitacyjnych i zapobiegających wykluczeniu społecznemu dla osób bezdomnych z problemem alkoholowym, wraz z zapewnieniem schronienia, noclegu, pobytu dziennego.	realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu ofert	2022-2023
6. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa osób z problemem alkoholowym	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Klub Integracji Społecznej, organizacje pozarządowe,	2022-2023
7. Realizacja działań i programów wspierających utrzymanie abstynencji	organizacje pozarządowe, grupy samopomocowe AA, Klub Integracji Społecznej,	2022-2023
8. Wspieranie działalności środowisk abstynenckich.	Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	2022-2023
9. Działania terapeutyczne, interwencyjne i edukacyjne adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie	WSSM, Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Miejska Policji, realizatorzy uprawnieni do prowadzenia zajęć z osobami stosującymi przemoc,	2022-2023
10. Działania interwencyjne, w tym prowadzenie rozmów motywujących	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	2022-2023

do leczenia z osobami z problemem alkoholowym.	organizacje pozarządowe, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Miejska Policji.	
11. Pomoc socjalna, psychologiczna i prawna dla osób z problemem alkoholowym	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	2022-2023
12. Prowadzenie działalności interwencyjnej i edukacyjnej wobec osób z problemem alkoholowym.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska Kalisza, organizacje pozarządowe.	2022-2023
13. Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu,	WSSM, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska Kalisza, N ZOZy, PSSE, organizacje pozarządowe	2022-2023
14. Prowadzenie działań konsultacyjno – interwencyjnych dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin, w tym osób bezdomnych poprzez funkcjonowanie punktu konsultacyjno – interwencyjnego.	realizator wyłoniony w drodze konkursu ofert	2022-2023
15. Zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu (np. dla kandydatów na kierowców)	WSSM	w miarę potrzeb
16. Realizacja i upowszechnianie programów profilaktycznych w zakresie problemów prawnych i zdrowotnych związanych z nadużywaniem alkoholu przez osoby dorosłe i młodzież.	WSSM, Komenda Miejska Policji, realizatorzy	2022-2023

Wskaźniki:

1. ilość osób zgłaszających się na leczenie odwykowe,
2. ilość osób uczestniczących w programach terapeutycznych,
3. liczba osób – członków klubów abstynenckich,
4. liczba interwencji podejmowanych przez policję, straż miejską,
5. ilość osób objętych działaniami Klubu Integracji Społecznej,
6. liczba osób zaproszonych na rozmowy motywujące do leczenia,
7. liczba wniosków o przymusowe leczenie odwykowe skierowanych do sądu,

PROBLEM II

Zaburzenia życia rodzinnego w rodzinach z problemem alkoholowym, w tym zjawisko przemocy w rodzinie.

Cel:

Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego, wywołanych nadużywaniem alkoholu, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin alkoholowych poprzez:

1. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym.
2. Pomoc psychospołeczną i prawną dla rodzin z problemem alkoholowym.
3. Pomoc opiekuńczo-wychowawczą i socjoterapeutyczną dla dzieci z rodzin alkoholowych.
4. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie.
6. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w tym przeciwdziałania przemocy w rodzinie i osób pomagających dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

Harmonogram realizacji zadań:

Zadanie	realizator	termin realizacji
1. Realizacja programów terapeutycznych dla osób współzależnych niefinansowanych przez NFZ.	realizatorzy uprawnieni do prowadzenia zajęć terapeutycznych,	2022-2023 w miarę potrzeb
2. Funkcjonowanie miejsc pomocy środowiskowej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym (świetlice środowiskowe realizujące pozalekcyjny program opiekuńczo-wychowawczy z elementami socjoterapii).	realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu ofert	2022-2023
3. Organizacja obozów i półkolonii profilaktyczno-terapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.	realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu ofert	Wakacje 2022 i 2023
4. Udzielanie niezbędnej pomocy ofiarom przemocy poprzez działania interwencyjne, poradnictwo specjalistyczne i udzielanie schronienia ofiarom przemocy.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Dział Interwencji Kryzysowej, Konsultant ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2022-2023
5. Udzielanie wsparcia i interdyscyplinarnej pomocy ofiarom przemocy – procedura „Niebieska Karta”.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	2022-2023
6. Działania interwencyjno-edukacyjne skierowane do sprawców przemocy w rodzinie – procedura „Niebieska Karta”.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Konsultant ds. przeciwdziałania	2022-2023

Karta”.	przemocy w rodzinie	
7. Wsparcie w działaniach mających na celu poprawę jakości życia osób współuzależnionych.	stowarzyszenia i kluby abstynenckie, grupy samopomocowe Al.-Anon,	2022-2023
8. Zwiększenie kompetencji osób zajmujących się pomaganiem osobom współuzależnionym, ofiarom i sprawcom przemocy oraz dzieciom z rodzin alkoholowych.	WSSM, realizatorzy uprawnieni do prowadzenia szkoleń	2022-2023 w miarę potrzeb
9. Organizacja szkoleń dla przedstawicieli służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	WSSM, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Miejska Policji	2022-2023 w miarę potrzeb
10. Prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych nt. zjawiska przemocy w rodzinie, rodziny z problemem alkoholowym, FAS – kampanie edukacyjne.	WSSM, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Miejska Policji,	2022-2023 w miarę potrzeb
11. Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie czynników ryzyka i czynników chroniących oraz szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież	WSSM, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Miejska Policji	2022-2023 w miarę potrzeb

Wskaźniki:

1. liczba osób współuzależnionych zgłaszających się do poradni,
2. liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych,
3. liczba dzieci uczęszczających do świetlic,
4. liczba dzieci uczestniczących w obozach,
5. ilość osób (ofiar przemocy) objętych pomocą psychospołeczną MOPS,
6. ilość „Niebieskich Kart”,
7. wysokość środków na realizację ww. działań.

PROBLEM III

Picie alkoholu przez dzieci i młodzież.

Cel:

Ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież poprzez:

1. Zwiększenie dostępności oraz realizacja uniwersalnych programów profilaktycznych,
2. Zwiększenie dostępności zajęć alternatywnych do sięgania po środki psychoaktywne utrwalających postawy abstynenckie wśród dzieci i młodzieży,
3. Udzielanie pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci piją alkohol,
4. Zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców i wychowawców,

5. Profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną, w tym kampanie edukacyjne dotyczące szkód wynikających ze spożywania alkoholu, czynników ryzyka i czynników chroniących przed uzależnieniami,
6. Wdrażanie programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców,
7. Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	termin realizacji
1. Wspomaganie realizacji w szkołach programów wychowawczo – profilaktycznych w zakresie profilaktyki uzależnień.	WSSM, Wydział Edukacji, szkoły, Komenda Miejska Policji, instruktorzy i realizatorzy programów profilaktycznych.	Cały 2022r. i 2023 r. z wyłączeniem wakacji
2. Realizacja programów reedukacyjnych dla młodzieży oraz interwencji w stosunku do uczniów przejawiających zachowania ryzykowne.	WSSM, Komenda Miejska Policji, szkoły, organizacje pozarządowe, poradnia psychologiczno - pedagogiczna.	2022-2023
3. Działania profilaktyczne z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej adresowane do młodzieży z grup ryzyka.	instruktorzy i realizatorzy programów profilaktycznych, nzozy, Komenda Miejska Policji, organizacje pozarządowe.	2022-2023
4. Inicjowanie i realizacja różnych form profilaktyki rówieśniczej (w tym realizacja cyklicznych, pozaszkolnych zajęć profilaktycznych dla dzieci)	WSSM, realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu, Komenda Miejska Policji, organizacje pozarządowe.	2022 i 2023 z wyłączeniem wakacji
5. Zakup materiałów edukacyjno – profilaktycznych o tematyce uzależnień i przemocy.	WSSM	2022-2023 w miarę potrzeb
6. Współpraca z mediami przy realizacji kampanii edukacyjnych	WSSM, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Miejska Policji, PSSE	2022-2023
7. Działalność informacyjno – edukacyjna skierowana do rodziców, nauczycieli i pedagogów dot. szkód wynikających ze spożywania alkoholu, czynników ryzyka i czynników chroniących	WSSM, Wydział Edukacji, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, PSSE, organizacje pozarządowe	2022 i 2023 z wyłączeniem wakacji
8. Wspieranie i organizacja imprez dla	WSSM,	2022-2023

dzieci i młodzieży (festynów, happeningów, akcji profilaktycznych) promujących zdrowy styl życia oraz konkursów o tematyce profilaktyki uzależnień.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Wydział Edukacji, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, PSSE, organizacje pozarządowe.	
9. Realizacja szkolnych i pozaszkolnych strategii profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.	WSSM, Realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu, Wydział Edukacji, jednostki organizacyjne miasta, rady osiedla, organizacje pozarządowe.	2022-2023
10. Realizacja lokalnych i ogólnopolskich kampanii informacyjno-edukacyjnych.	WSSM, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, PSSE, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, organizacje pozarządowe.	2022-2023
11. Warsztaty i spotkania dla rodziców mających problemy wychowawcze ze swoimi dziećmi, związane z używaniem alkoholu i agresją.	WSSM, Wydział Edukacji, organizacje pozarządowe.	2022-2023 z wyłączeniem wakacji
12. Działania interwencyjne oraz akcje profilaktyczno-edukacyjne adresowane do sprzedawców napojów alkoholowych dot. sprzedaży alkoholu nieletnim.	WSSM, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska.	2022-2023
13. Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych.	WSSM, Wydział Edukacji.	2022-2023 w miarę potrzeb
14. Realizacja badań nad używaniem alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną – w ramach programu ESPAD	WSSM, Wyłoniony realizator	2023

Wskaźniki:

1. liczba dzieci objętych programami profilaktycznymi,
2. liczba rodziców objętych działaniami profilaktycznymi,
3. liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w strategiach profilaktycznych,

PROBLEM IV

Stopień aktywności oraz współpracy organizacji i instytucji w podejmowaniu działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych alkoholu i ich rodzin.

Cel:

Zwiększenie stopnia aktywności i współpracy organizacji, instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez:

1. Zwiększenie zakresu działań podejmowanych przez środowiska abstynenckie w celu aktywizacji społecznej i rehabilitacji osób uzależnionych oraz pomocy rodzinom z problemem alkoholowym,
2. Włączenie się organizacji i stowarzyszeń w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Podnoszenie kwalifikacji różnych grup zawodowych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Podejmowanie działań na rzecz promowania abstynencji i trzeźwego stylu życia.
5. Podejmowanie działań informacyjno–edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu na rzecz lokalnej społeczności.
6. Podejmowanie działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu i izolacji społecznej osób uzależnionych i ich rodzin.
7. Promowanie wolontariatu jako sprawdzonej formy pracy na rzecz lokalnej społeczności.

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	termin realizacji
1. Włączenie organizacji i stowarzyszeń działających w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w realizację zadań z Programu.	WSSM, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	2022-2023
2. Wymiana doświadczeń w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz zjawiska przemocy poprzez organizację konferencji, porad, seminariów, debat i szkoleń przedstawicieli różnych grup zawodowych, a także współpraca międzynarodowa.	WSSM, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna organizacje pozarządowe.	2022-2023
3. Aktualizacja i upowszechnienie informatora dla mieszkańców Kalisza dot. pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, dzieciom z rodzin alkoholowych, ofiarom przemocy oraz osobom bezdomnym.	WSSM	I kw. 2022 I kw. 2023
4. Współpraca z istniejącymi środowiskami trzeźwościami i pozyskiwanie nowych podmiotów do realizacji MPPiRPA.	WSSM, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kościoły i zgromadzenia zakonne, organizacje pozarządowe.	2022-2023
5. Zakup materiałów, sprzętu i wyposażenia niezbędnego do realizacji zadań zawartych w MPPiRPA.	WSSM	2022-2023 w miarę potrzeb
6. Organizacja Kaliskich Dni Trzeźwości.	WSSM,	III kw. 2022

	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Miejska Policji, organizacje pozarządowe.	III kw. 2023
7. Wykonanie lub zakup literatury fachowej, broszur, materiałów edukacyjnych z zakresu uzależnień oraz przemocy.	WSSM	2022-2023 w miarę potrzeb
8. Współpraca przy organizacji imprez integrujących środowiska abstynenckie mających na celu zapobieganie izolacji społecznej osób uzależnionych i ich rodzin (rajdy, piknik, festyny), kampanii propagujących rodzinę jako czynnik chroniący przed uzależnieniami oraz propagujących trzeźwy tryb życia, zachowania prospołeczne i prorodzinne.	WSSM, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Miejska Policji, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, rady osiedla, Kościoły i zgromadzenia zakonne, grupy samopomocowe, organizacje pozarządowe.	2022-2023
9. Pozyskiwanie i włączanie wolontariuszy do działań na rzecz lokalnej społeczności w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, rady osiedla, Kościoły i zgromadzenia zakonne, organizacje pozarządowe.	2022-2023

Wskaźniki:

1. liczba podmiotów współpracujących przy realizacji Programu,
2. liczba przeszkolonych osób z zakresu uzależnień i przemocy,
3. liczba wspólnych projektów podejmowanych przez podmioty działające na rzecz
4. rozwiązywania problemów alkoholowych,
5. wysokość środków przeznaczonych na ww. działania.

PROBLEM V

Naruszanie prawa na rynku alkoholowym.

Cel:

Ograniczenie przypadków łamania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi poprzez:

1. Prowadzenie działalności edukacyjnej i szkoleniowej,
2. Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych.

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	termin realizacji
1. Działania kontrolne wobec sprzedawców w zakresie przestrzegania zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim.	WSSM, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Miejska Policji	2022-2023

2. Kontrola placówek handlowych i gastronomicznych w zakresie przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych, warunków korzystania z zezwolenia oraz zakazu reklamy.	WSSM, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Straż Miejska Kalisza	2022-2023
3. Kontrola przestrzegania zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych.	Komenda Miejska Policji, Straż Miejska Kalisza	2022-2023
4. Zawiadamianie o popełnieniu przestępstwa w stwierdzonych przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.	WSSM, Komenda Miejska Policji	2022-2023 w miarę potrzeb
5. Szkolenie podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,	WSSM,	2022-2023 w miarę potrzeb
6. Występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach związanych z naruszeniem warunków sprzedaży napojów alkoholowych, w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim.	WSSM	2022-2023 w miarę potrzeb
7. Rozpatrywanie skarg na działalność placówek posiadających zezwolenia.	WSSM, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Straż Miejska Kalisza	2022-2023 w miarę potrzeb
8. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu z prawem miejscowym	WSSM, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	2022-2023
9. Prowadzenie działań interwencyjnych i akcji profilaktyczno - edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.	WSSM, Komenda Miejska Policji, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Straż Miejska Kalisza,	2022-2023

Wskaźniki:

1. liczba przeprowadzonych kontroli,
2. liczba ujawnionych przypadków naruszania prawa – warunki sprzedaży alkoholu,
3. liczba zawiadomień o popełnieniu przestępstwa – sprzedaż alkoholu nieletnim
4. liczba podmiotów gospodarczych objętych działaniami edukacyjno -profilaktycznymi.

VIII. Zadania własne Miasta w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych na lata 2022-2023 – harmonogram realizacji zadań.

Zadania realizowane przez Miasto Kalisz w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych są zgodne z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii oraz z wykazem zadań służących realizacji celu operacyjnego 2: Profilaktyka uzależnień – uzależnienie od narkotyków określonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

PROBLEM I

Szkody zdrowotne i społeczne spowodowane używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP (Nowych Substancji Psychoaktywnych).

Cel:

Zmniejszenie rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP poprzez:

1. Rozwijanie dostępu do leczenia ambulatoryjnego (terapia, rehabilitacja zdrowotna).
2. Wspieranie programów reintegracji społecznej.
3. Wspieranie realizacji programów redukcji szkód zdrowotnych i społecznych.
4. Wsparcie w utrzymaniu abstynencji.
5. Edukację na temat szkodliwości używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych.
6. Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych.

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	termin realizacji
1. Realizacja programów redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wśród osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP	realizator wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert	2022-2023
2. Poradnictwo ambulatoryjne dla osób używających narkotyki i inne środki psychoaktywne - punkty konsultacyjne	Stowarzyszenie KARAN, Fundacja „Bread of Life”	2022-2023
3. Wsparcie w utrzymaniu abstynencji.	Klub Integracji Społecznej, Fundacja „Bread of Life”, Stowarzyszenie KARAN, grupy samopomocowe NA	2022-2023
4. Działania edukacyjne, w tym kampanie społeczne, adresowane do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców	realizator wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert , Komenda Miejska Policji, PSSE	2022-2023
5. Motywowanie do leczenia osób używających i uzależnionych od narkotyków.	Klub Integracji Społecznej, Komenda Miejska Policji, Fundacja „Bread of Life”, Stowarzyszenie KARAN	2022-2023
6. Udzielanie świadczeń pomocy społecznej	MOPS,	2022-2023

osobom uzależnionym od narkotyków.		
7. Prowadzenie działań rehabilitacyjnych i zapobiegających wykluczeniu społecznemu.	Klub Integracji Społecznej, Fundacja „Bread of Life”, Stowarzyszenie KARAN	2022-2023
8. Prowadzenie edukacji publicznej i kampanii społecznych skierowanych do różnych grup docelowych	WSSM, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska Kalisza, PSSE, organizacje pozarządowe	2022-2023
9. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się profesjonalnie leczeniem osób używających i uzależnionych od narkotyków oraz szkolenia grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków	WSSM, PSSE	2022-2023 W miarę potrzeb
10. Prowadzenie działalności interwencyjnej wobec osób z problemem narkotykowym	MOPS, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska Kalisza, organizacje pozarządowe	2022-2023
11. Upowszechnianie informacji na temat dostępu do placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych.	WSSM, MOPS, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska Kalisza, PSSE, organizacje pozarządowe	2022-2023

Wskaźniki:

1. ilość osób zgłaszających się na leczenie,
2. liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych,
3. liczba osób uzależnionych objętych działaniami KIS,
4. ilość interwencji podejmowanych przez SM i KMP.

PROBLEM II

Zaburzenia życia rodzinnego wywołane używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych.

Cel:

Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego wywołanych używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP poprzez:

1. Pomoc psychospołeczną i prawną dla rodzin z problemem narkomanii.
2. Pomoc społeczną i wsparcie socjalne rodzin osób używających szkodliwie i uzależnionych.
3. Edukację na temat zagrożeń wynikających z używania narkotyków, innych środków psychotropowych i NSP.
4. Upowszechnianie informacji na temat dostępu do placówek leczenia i wsparcia dla rodzin osób używających szkodliwie i uzależnionych.

Harmonogram realizacji zadań

zadanie	realizator	termin realizacji
1. Konsultacje indywidualne, telefoniczne i e-mailowe dla rodzin z problemem narkomanii.	Fundacja „Bread of Life”, Stowarzyszenie KARAN	2022 -2023
2. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występuje problem narkomanii.	MOPS, Klub Integracji Społecznej, organizacje pozarządowe	2022-2023
3. Wsparcie w działaniach mających na celu poprawę jakości życia osób współuzależnionych.	MOPS, Klub Integracji Społecznej, organizacje pozarządowe, grupy samopomocowe Al-Anon	2022-2023
4. Pomoc społeczna i zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin osób uzależnionych z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.	MOPS, Klub Integracji Społecznej	2022-2023
5. Prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych dla osób z rodzin z problemem narkotykowym.	WSSM, Komenda Miejska Policji, PSSE, organizacje pozarządowe	2022-2023
6. Upowszechnianie informacji na temat dostępu do placówek leczenia i wsparcia dla rodzin osób używających szkodliwie i uzależnionych.	WSSM, MOPS, Komenda Miejska Policji, PSSE, organizacje pozarządowe	2022-2023

Wskaźniki:

1. liczba osób współuzależnionych uczestniczących w programach terapeutycznych,
2. liczba osób współuzależnionych uczestniczących w grupach wsparcia,
3. liczba osób, które skorzystały z konsultacji indywidualnych, telefonicznych, e-mailowych,
4. ilość rodzin z problemem narkomanii objętych pomocą MOPS i KIS.

PROBLEM III

Używanie narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP przez dzieci i młodzież.

Cel:

Ograniczenie zjawiska używania narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP przez dzieci i młodzież poprzez:

1. Zwiększenie dostępności programów profilaktyki uniwersalnej, które mają na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających.
2. Wdrażanie programów profilaktyki selektywnej i wskazującej.
3. Wspieranie realizacji programów wczesnej interwencji.
4. Modelowanie i utrwalanie postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży poprzez realizację programów rówieśniczych.

5. Działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach, której podstawą jest diagnoza w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.
6. Pomoc opiekuńczo-wychowawczą i socjoterapeutyczną dzieciom z grup ryzyka.
7. Organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży jako strategii profilaktycznych będących alternatywą do potrzeby eksperymentowania czy używania środków psychoaktywnych.
8. Podwyższenie kompetencji wychowawczych i profilaktycznych rodziców.
9. Edukację rodziców, dzieci i młodzieży na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających w tym kampanie społeczne.
10. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem narkotyków, środków psychoaktywnych i NSP.

Harmonogram realizacji zadań

Zadanie	realizator	termin realizacji
1. Wspomaganie realizacji w szkołach programów wychowawczo-profilaktycznych w zakresie profilaktyki uzależnień.	WSSM, Wydział Edukacji, szkoły PSSE, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, realizatorzy programów profilaktycznych	2022-2023 z wyłączeniem wakacji
2. Przeprowadzenie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka dotyczących zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.	szkoły	Do 30 dni od rozpoczęcia roku szkolnego
3. Podnoszenie kompetencji osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną.	WSSM	2022-2023 W miarę potrzeb
4. Funkcjonowanie świetlic środowiskowych realizujących pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze zawierające elementy socjoterapii, w tym dożywianie.	realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu ofert	2022-2023
5. Organizacja obozów profilaktyczno-terapeutycznych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu ofert	2022-2023 Okres wakacji
6. Realizacja „Programu Trenerów Osiedlowych” – strategia profilaktyczna.	realizator wyłoniony w drodze konkursu ofert	2022-2023 Okres wakacji
7. Działania profilaktyczne z zakresu	WSSM,	2022-2023

profilaktyki selektywnej i wskazującej adresowane do młodzieży z grup ryzyka	szkoły, realizatorzy programów profilaktycznych, organizacje pozarządowe, Komenda Miejska Policji	W miarę potrzeb
8. Pomoc rodzicom, których dzieci używają środków psychoaktywnych.	WSSM, organizacje pozarządowe	2022-2023 W miarę potrzeb
9. Warsztaty i spotkania z zakresu profilaktyki uzależnień dla rodziców. Podwyższenie kompetencji wychowawczych i profilaktycznych rodziców.	WSSM, Wydział Edukacji, szkoły, organizacje pozarządowe, przeszkoleni realizatorzy	2022-2023 w miarę potrzeb
10. Edukacja rodziców, dzieci i młodzieży na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających w tym kampanie społeczne.	realizator wyłoniony w drodze konkursu ofert, WSSM, Wydział Edukacji, szkoły, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska	2022-2023
11. Realizacja programów wczesnej interwencji dla młodzieży przejawiającej zachowania ryzykowne.	Stowarzyszenie KARAN, szkoły, Komenda Miejska Policji	2022-2023 w miarę potrzeb
12. Realizacja lokalnych i ogólnopolskich kampanii profilaktyczno - informacyjno- edukacyjnych.	WSSM, Wydział Edukacji, szkoły, organizacje pozarządowe, Komenda Miejska Policji, PSSE , Straż Miejska, media	2022-2023
13. Wspieranie i organizacja szkolnych i pozaszkolnych strategii profilaktycznych dla dzieci i młodzieży promujących zdrowy tryb życia, utrwalających postawy i zachowania prozdrowotne oraz konkursów o tematyce uzależnień	WSSM, Wydział Edukacji, szkoły, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, PSSE , organizacje pozarządowe	2022-2023
14. Prowadzenie działań prewencyjnych z wykorzystaniem testów do wykrywania narkotyków.	WSSM, Komenda Miejska Policji	2022-2023
15. Zakup literatury i innych materiałów edukacyjnych z zakresu uzależnień.	WSSM	2022-2023 W miarę potrzeb
16. Współpraca z mediami w zakresie informowania o problemach uzależnień.	WSSM, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, PSSE	2022-2023
17. Realizacja zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w oparciu o założenia profilaktyki rówieśniczej	realizator wyłoniony w drodze konkursu ofert	2022-2023
18. Realizacja badań nad używaniem	WSSM,	2023

alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną – w ramach programu ESPAD	Wyłoniony realizator	
--	----------------------	--

Wskaźniki:

1. liczba dzieci objętych programami profilaktycznymi szkolnymi i pozaszkolnymi strategiami profilaktycznymi,
2. liczba młodzieży uczestniczącej w programach reedukacyjnych i wczesnej interwencji,
3. ilość rodziców uczestniczących z spotkaniach profilaktyczno-edukacyjnych,

PROBLEM IV

Aktywność oraz współpraca organizacji, instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych w podejmowaniu działań na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych.

Cel:

Zwiększenie stopnia aktywności i współpracy organizacji pozarządowych, instytucji i osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych poprzez:

1. Zwiększenie skuteczności i jakości działań podejmowanych w ramach Programu.
2. Organizację szkoleń mających na celu podwyższenie kwalifikacji różnych grup zawodowych z zakresu rozwiązywania problemów narkotykowych i innych środków psychoaktywnych.
3. Podejmowanie działań edukacyjnych i profilaktycznych na rzecz lokalnej społeczności w tym kampanii społecznych.
4. Zwiększenie aktywności i zaangażowania instytucji oraz organizacji w rozwiązywanie problemów narkotykowych poprzez realizację wspólnych projektów.

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	termin realizacji
1. Pozyskiwanie nowych partnerów do realizacji Programu oraz wspieranie istniejących i sprawdzonych realizatorów.	WSSM	2022-2023
2. Realizacja nowych, wspólnych projektów mających na celu rozwiązywanie problemów narkotykowych.	WSSM, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, PSSE , organizacje pozarządowe	2022-2023
3. Włączenie się przedstawicieli organizacji pozarządowych, instytucji i lokalnej społeczności w działania na rzecz przeciwdziałania narkomanii.	WSSM, jednostki organizacyjne miasta, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, PSSE, rady osiedla, organizacje pozarządowe	2022-2023
4. Zakup materiałów, sprzętu i wyposażenia niezbędnego do realizacji zadań.	WSSM,	2022-2023 w miarę potrzeb
5. Produkcja lub zakup literatury fachowej, broszur, materiałów	WSSM, PSSE	2022-2023 w miarę potrzeb

edukacyjnych z zakresu uzależnienia od narkotyków i innych środków psychoaktywnych.		
6. Wsparcie działań organizacji pozarządowych i instytucji w realizacji zadań z Programu.	WSSM,	2022-2023 w miarę potrzeb
7. Wymiana doświadczeń w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych poprzez współorganizowanie konferencji, narad, seminariów i szkoleń różnych grup zawodowych i przedstawicieli organizacji pozarządowych, a także współpracy międzynarodowej.	WSSM, jednostki organizacyjne miasta, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, PSSE, organizacje pozarządowe	2022-2023
8. Współudział w imprezach i kampaniach edukacyjnych, profilaktycznych, propagujących zdrowy tryb życia i zapobiegających izolacji społecznej osób uzależnionych i ich rodzin.	WSSM, jednostki organizacyjne miasta, Komenda Miejska Policji, PSSE, organizacje pozarządowe.	2022-2023

Wskaźniki:

1. liczba podmiotów współpracujących przy realizacji Programu,
2. liczba przeszkolonych osób z zakresu profilaktyki i uzależnienia od narkotyków,
3. liczba wspólnych projektów podejmowanych przez podmioty działające na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych.

PROBLEM V

Ubóstwo i wykluczenie społeczne osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP oraz ich rodzin.

Cel:

Zmniejszenie zjawiska ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP oraz ich rodzin poprzez:

1. Pomoc społeczną, socjalną osobom używających szkodliwie i uzależnionym od narkotyków i ich rodzinom.
2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób używających szkodliwie uzależnionych od narkotyków i ich rodzin.
3. Aktywizację społeczną i integrację osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym.

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	termin realizacji
1. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom uzależnionym i ich rodzinom.	MOPS, organizacje pozarządowe.	2022-2023
2. Poradnictwo i praca socjalna z osobami	MOPS,	2022-2023

uzależnionymi i ich rodzinami z wykorzystaniem kontraktu socjalnego.		
3. Działania interwencyjne skierowane do osób uzależnionych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.	MOPS, Klub Integracji Społecznej, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, organizacje pozarządowe.	2022-2023
4. Działanie edukacyjne i rehabilitacyjne skierowane do osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych wykluczeniem społecznym.	WSSM, Klub Integracji Społecznej, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, organizacje pozarządowe.	2022-2023
5. Udział osób używających szkodliwie i uzależnionych oraz ich rodzin w lokalnych kampaniach społecznych i imprezach promujących rodzinę jako czynnik chroniący.	NZOZ-y organizacje pozarządowe	2022-2023

Wskaźniki:

1. liczba osób i rodzin objętych pomocą materialną MOPS,
2. liczba osób z problemem narkotykowym uczestniczących w zajęciach w Klubie Integracji Społecznej.

IX. Zadania własne Miasta w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień behawioralnych na lata 2022-2023 – harmonogram realizacji zadań.

PROBLEM I Szkody zdrowotne i społeczne wynikające z uzależnień behawioralnych.

Cel:

Zmniejszenie rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z uzależnień behawioralnych poprzez:

1. Informacje na temat dostępu do działań interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych.
2. Wsparcie w utrzymaniu abstynencji od zachowań problemowych.
3. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych.

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	termin realizacji
1. Poradnictwo ambulatoryjne dla osób uzależnionych od zachowań - punkty konsultacyjne	Stowarzyszenie KARAN, Fundacja „Bread of Life”	2022-2023
2. Wsparcie w utrzymaniu abstynencji.	Fundacja „Bread of Life”, Stowarzyszenie KARAN,	2022-2023

	grupy samopomocowe AH	
3. Działania edukacyjne, w tym kampanie społeczne, adresowane do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców	realizator wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert, Komenda Miejska Policji, PSSE	2022-2023
4. Motywowanie do leczenia osób używających i uzależnionych od zachowań.	Klub Integracji Społecznej, Komenda Miejska Policji, Fundacja „Bread of Life”, Stowarzyszenie KARAN	2022-2023
5. Prowadzenie edukacji publicznej i kampanii społecznych skierowanych do różnych grup docelowych w zakresie uzależnień behawioralnych	WSSM, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, PSSE, organizacje pozarządowe	2022-2023
6. Upowszechnianie informacji na temat dostępu do placówek leczenia uzależnień behawioralnych dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych.	WSSM, MOPS, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, PSSE organizacje pozarządowe	2022-2023

Wskaźniki:

1. liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych,
2. ilość działań edukacyjnych.

PROBLEM II Zaburzenia życia rodzinnego wynikające z uzależnień behawioralnych.

Cel:

Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego wywołanych uzależnieniami behawioralnymi poprzez:

1. Pomoc psychospołeczną i prawną.
2. Edukację na temat zagrożeń wynikających z zachowań problemowych.
3. Upowszechnianie informacji na temat dostępu do placówek leczenia i wsparcia dla rodzin.

Harmonogram realizacji zadań

zadanie	realizator	termin realizacji
1. Konsultacje indywidualne, telefoniczne i e-mailowe dla rodzin z problemem uzależnień behawioralnych	Fundacja „Bread of Life”, Stowarzyszenie KARAN	2022-2023
2. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występuje problem uzależnień behawioralnych.	MOPS, Klub Integracji Społecznej, organizacje pozarządowe	2022-2023
3. Wsparcie w działaniach mających na celu poprawę jakości życia osób współuzależnionych.	MOPS, Klub Integracji Społecznej, organizacje pozarządowe, grupy samopomocowe AI-Anon	2022-2023

4. Prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych dla osób z rodzin z problemem uzależnień behawioralnych	WSSM, Komenda Miejska Policji, PSSE organizacje pozarządowe	2022-2023
5. Upowszechnianie informacji na temat dostępu do placówek leczenia i wsparcia dla rodzin osób uzależnionych.	WSSM, MOPS, Komenda Miejska Policji, PSSE, organizacje pozarządowe	2022-2023

Wskaźniki:

1. liczba osób współuzależnionych uczestniczących w programach terapeutycznych,
2. liczba osób współuzależnionych uczestniczących w grupach wsparcia,
3. liczba osób, które skorzystały z konsultacji indywidualnych, telefonicznych, e-mailowych,

PROBLEM III Uzależnienia behawioralne w tym wśród dzieci i młodzieży.

Cel:

Ograniczenie zjawiska uzależnień behawioralnych, w tym wśród dzieci i młodzieży poprzez:

1. Zwiększenie dostępności programów profilaktyki uniwersalnej związanych z uzależnieniami behawioralnymi.
2. Działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach.
3. Edukację rodziców, dzieci i młodzieży na temat zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych, w tym kampanie społeczne.
4. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów wynikających z uzależnień behawioralnych.

Harmonogram realizacji zadań

Zadanie	realizator	termin realizacji
1. Wspomaganie realizacji w szkołach programów wychowawczo-profilaktycznych w zakresie profilaktyki uzależnień.	WSSM, Wydział Edukacji, szkoły PSSE, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, realizatorzy programów profilaktycznych	2022-2023 z wyłączeniem wakacji
2. Podnoszenie kompetencji osób zaangażowanych w działalność profilaktyczno - edukacyjną.	WSSM	2022-2023 w miarę potrzeb
3. Edukacja rodziców, dzieci i młodzieży na temat zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych, w tym kampanie społeczne.	realizator wyłoniony w drodze konkursu ofert, WSSM, Wydział Edukacji, szkoły, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska	2022-2023
4. Realizacja lokalnych i ogólnopolskich kampanii profilaktyczno -	WSSM, Wydział Edukacji, szkoły,	2022-2023

informacyjno- edukacyjnych.	organizacje pozarządowe, Komenda Miejska Policji, PSSE , media	
5. Zakup literatury i innych materiałów edukacyjnych z zakresu uzależnień behawioralnych.	WSSM	2022-2023 W miarę potrzeb
6. Współpraca z mediami w zakresie informowania o uzależnieniach behawioralnych.	WSSM	2022-2023

Wskaźniki:

1. liczba rodziców i dzieci objętych działaniami edukacyjnymi,
2. ilość kampanii edukacyjnych.

X. Zasady finansowania i realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023 oraz zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Zasady finansowania zadań:

Środki finansowe na realizację zadań zawartych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i określa je na dany rok Rada Miasta Kalisza w ramach uchwały w sprawie budżetu Kalisza – miasta na prawach powiatu.

Ponadto Miasto otrzymuje dodatkowo od 1 stycznia 2021 r. środki na realizację międzyresortowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu z opłat wnoszonych przez hurtowników zaopatrujących w napoje alkoholowe, w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml (tzw. „małpki”), które stanowią 50% kwoty jaką wnosi przedsiębiorca do Urzędu Skarbowego. Drugie 50% jest to przychód Narodowego Funduszu Zdrowia. Działania, na które mogą być wydatkowane powyższe środki powinny znaleźć odzwierciedlenie w miejskim programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i na te działania powinny być wydatkowane w pierwszej kolejności.

- 1) Dotacje na realizację zadań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii udzielane są po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert, bądź w formie „małych grantów” zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert w trybie określonym w art. 14 ustawy o zdrowiu publicznym.
- 2) Pozostałe zadania finansowane są po przeanalizowaniu kosztorysu i zakresu realizacji zadania w oparciu o przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych.
- 3) Wysokość stawki za zadania realizowane w ramach Programu przez osoby fizyczne jest zależna od poziomu kompetencji, wykształcenia i doświadczenia osoby realizującej zadanie, z

uwzględnieniem posiadanych stopni i tytułów naukowych, specjalistycznego wykształcenia podyplomowego zgodnego z problematyką zajęć, odbytych staży i superwizji, posiadanych certyfikatów i licencji.

- 4) Ustalenie stawki za realizację zadania następuje z uwzględnieniem dostępności na rynku realizatorów o wymaganych do danego zadania specjalnościach, po przeprowadzeniu negocjacji cen. Stawki najwyższe mogą być stosowane jedynie w szczególnych przypadkach, po uzyskaniu pozytywnej opinii Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 5) Podmioty realizujące zadania Programu zobowiązane są do każdorazowego zamieszczania informacji o dofinansowaniu lub finansowaniu zadania z budżetu Miasta Kalisza.

2. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kaliszu:

- 1) Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kaliszu przysługuje wynagrodzenie w wysokości 125 zł za udział w posiedzeniach plenarnych Komisji.
- 2) Przewodniczącemu Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 180 zł za przygotowanie i prowadzenie posiedzenia Komisji. W przypadku nieobecności Przewodniczącego wynagrodzenie z tego tytułu przysługuje Wiceprzewodniczącemu Komisji.
- 3) Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 150 zł za udział w posiedzeniach zespołów:
  - a. ds. kontroli – podsumowanie przeprowadzonych kontroli placówek posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, podsumowanie wizji dot. lokalizacji punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w związku ze złożonymi wnioskami o wydanie zezwoleń;
  - b. ds. motywowania do leczenia – prowadzenie rozmów motywujących do leczenia;
  - c. ds. profilaktyki i edukacji – prowadzenie, opiniowanie i kontrola działań z zakresu profilaktyki uzależnień,na podstawie list obecności potwierdzających udział w posiedzeniu zespołu.
- 4) W sytuacji zagrożenia epidemiologicznego dopuszcza się możliwość posiedzeń komisji on-line oraz głosowania w trybie obiegowym za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

3. Zasady realizacji Programu:

- 1) Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023 wynika ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025.
- 2) W Programie uwzględnione są zadania służące realizacji celu operacyjnego 2: Profilaktyka uzależnień określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.
- 3) Zadania Programu będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.
- 4) Koordynacja realizacji Programu należy do zadań Wydziału Spraw Społecznych i Mieszkaniowych Urzędu Miasta Kalisza, który współpracuje z realizatorami poszczególnych zadań Programu.
- 5) Realizacja Programu odbywa się we współpracy z jednostkami organizacyjnymi miasta, szkołami, policją, sądem, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz kościołami, związkami wyznaniowymi i osobami fizycznymi (tzw. realizatorami), które posiadają odpowiednie kwalifikacje do realizacji zadań.

- 6) W myśl art. 3 ust. 2 ustawy o zdrowiu publicznym w realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego mogą uczestniczyć m.in. podmioty, których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą spraw objętych zadaniami określonymi w art. 2 ww. ustawy, w tym organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- 7) Zadania programu mogą być też realizowane przez jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, posiadające niezbędną wiedzę, doświadczenie i potencjał kadrowy w zakresie zagadnień objętych Programem. Miasto Kalisz wspiera działania tych podmiotów lub powierza im realizację zadań wynikających z niniejszego Programu.
- 8) Monitoring realizacji Programu polega na zbieraniu i analizowaniu informacji w celu ustalenia, czy wyznaczone w ramach Programu zadania są realizowane zgodnie z założonym planem. Będzie prowadzony przy wykorzystaniu określonych w Programie wskaźników oraz na podstawie sprawozdań przekazywanych przez realizatorów zadań. Uzyskane w ww. sposób informacje i wynikające wnioski zostaną uwzględnione w diagnozie problemów w programie na kolejny okres.

*Przewodniczący
Rady Miasta Kalisza
/.../
Tadeusz Skarżyński*

Uzasadnienie

W dniu 1 stycznia 2022 r. weszła w życie wprowadzona ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (publikacja - Dz. U. z 30.12.2021 r. poz. 2469) nowelizacja ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Jednym z wprowadzanych rozwiązań jest obowiązek uchwalania przez radę gminy programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Zgodnie z wprowadzonymi zapisami program może być uchwalany na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zgodnie z wymogami wynika ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016–2025. W Programie został również uwzględniony cel operacyjny 2: Profilaktyka uzależnień określony w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Zakładane zadania będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Program obejmuje opis dotychczas realizowanych działań oraz zadania planowane do realizacji w latach 2022-2023, wynikające z nałożonych przez ustawy zadań własnych gminy. Wszystkie zadania realizowane w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii ukierunkowane są na przeciwdziałanie uzależnieniom oraz zminimalizowanie skutków społecznych i szkód zdrowotnych u osób dotkniętych problemem uzależnień, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Projekt Programu uzyskał pozytywną opinię Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kaliszu.

Wobec powyższego uzasadnione jest podjęcie przedmiotowej uchwały.

*Prezydent
Miasta Kalisza
/.../
Krystian Kinastowski*